

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Pedagogická fakulta

Ústav pedagogiky a sociálních studií

Obor: Pedagogika – veřejná správa

Navazující magisterské prezenční studium

Diplomová práce

**ZÁKLADNÍ ÚZEMNĚ SAMOSPRÁVNÉ CELKY V ČESKÉ
REPUBLICCE**

**BASIC LOCAL GOVERNMENT UNITS IN THE CZECH
REPUBLIC**

Vedoucí práce: JUDr. Zdenka Nováková Ph.D.

Vypracoval-a: Bc. Diana Burďáková

Rok zpracování: 2012

Olomouc 2012

Poděkování

Děkuji touto cestou JUDr. Ondřeji Spáčilovi a JUDr. Zdence Novákové Ph.D., za pomoc a odborné vedení při zpracování této diplomové práce.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a v seznamu pramenů a literatury jsem uvedla veškeré informační zdroje, které jsem použila.

V Olomouci dne

.....

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Bc. Diana Burdřáková
Katedra:	Ústav pedagogiky a sociálních studií
Vedoucí práce:	JUDr. Zdenka Nováková Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Základní územně samosprávné celky v České Republice
Název v angličtině:	Basic local government units in the Czech Republic
Anotace práce:	<p>Tato práce objasňuje pojmy týkající se fungování základních územně samosprávných celků v České republice a vymezení základních pojmů fungování obecní samosprávy. Dále se tato práce zabývá komparativní analýzou jednotlivých typů základních územně samosprávných celků, jejich normotvornou pravomocí, současnou právní úpravou a chodem obecní samosprávy v současnosti. Část této práce je také věnována základním znakům obce, jako je území obce, občané obce a působnost obce a symboly obce.</p>
Klíčová slova:	Obec, město, základní územně samosprávný celek,

	decentralismus, obecní samospráva.
Anotace v angličtině:	This work explains the concepts related to the basic functioning of local governments in the Czech Republic and the definition of basic concepts of the functioning of municipal government. Furthermore, this work deals with comparative analysis of these basic local governments, their regulatory powers, the current legislation and with the way municipal government today. Part of this work is also devoted to the basic characteristics of the municipality as the municipality, citizens of the village and scope of the village.
Klíčová slova v angličtině:	local government, village, town, basic territorial self-governing unit, decentralismus, the municipal government.
Přílohy vázané v práci:	<p>Příloha 1 Seznam statutárních měst České republiky</p> <p>Příloha 2 Seznam městských částí hlavního města Prahy</p> <p>Příloha 3 Seznam zákonných zmocnění pro vydávání obecně závazných vyhlášek obce</p> <p>Příloha 4 Seznam zákonných zmocnění pro vydávání nařízení obce</p> <p>Příloha 5 Tvorba vlastní obecně závazné vyhlášky obce</p> <p>Příloha 6 Symboly města Vídnavy</p> <p>Příloha 7 Symboly statutárního města Olomouce</p>
Rozsah práce:	72 stran + 13 stran příloh
Jazyk práce:	Český jazyk

Já níže podepsaná, Diana Burdřáková, autorka diplomové práce na téma Základní územně samosprávné celky v České republice, která je dílem ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, dávám tímto souhlas podle § 4 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, správci:

Univerzita Palackého v Olomouci

Křížkovského 8,

771 47 Olomouc, Česká republika

ke zpracování údajů v rozsahu: jméno a příjmení v informačním systému, a to včetně zařazení do katalogů, a dále k zpřístupnění jména a příjmení v katalogích a informačních systémech Univerzity Palackého v Olomouci, a to včetně neadresovaného zpřístupnění pomocí metod dálkového přístupu. Výše uvedené údaje mohou být takto zpřístupněny uživatelům služeb Univerzity Palackého. Realizaci zpřístupnění zajišťuje ke dni podání tohoto prohlášení vnitřní složka Univerzity Palackého, která se nazývá Informační centrum Univerzity Palackého.

Souhlas se poskytuje na dobu ochrany autorského díla dle zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

Prohlašuji, že mé výše uvedené osobní údaje jsou pravdivé.

Obsah:

1 Úvod.....	8
2 Právní úprava	10
2.1 Evropská charta místní samosprávy	12
2.2 Ústavní základy	15
2.3 Zákon o obcích	18
3 Kategorizace základních územních samosprávných celků	21
3.1 Obce.....	21
3.2 Město a městys.....	22
3.3 Statutární a krajské město	24
3.4 Hlavní město	26
3.4.1 Praha.....	27
4 Charakteristika a znaky základních územních samosprávných celků	29
4.1 Území obce.....	29
4.2 Občané obce.....	33
4.3 Majetek obce.....	36
4.4 Samospráva a působnost obce	39
4.5 Symboly obce.....	45
5 Normotvorba základních územně samosprávných celků.....	51
5.1 Obecně závazná vyhláška obce	56
5.2 Nařízení obce	60
6 Základní územně samosprávné celky a školství.....	62
6.1 Povinnosti v oblasti školství	62
6.2 Možnosti v oblasti školství.....	65
7 Závěr.....	67
Prameny	68
Seznam příloh:.....	1
Příloha 1.....	2
Příloha 2.....	3
Příloha 3.....	4
Příloha 4.....	6
Příloha 5.....	8
Příloha 6.....	12
Příloha 7.....	13

1 Úvod

V této práci je vysvětlen zejména pojem skýtající se pod názvem základní územně samosprávný celek. Seznámí čtenáře se základní charakteristikou a právním postavením základních územně samosprávných celků v České republice. Tato práce má celkem sedm kapitol včetně úvodu a závěru.

První část této práce je zaměřena na právní úpravu v oblasti nižších územně samosprávných celků, zejména na Evropskou chartu místní samosprávy a na zákon č. 128/2000 Sb. (zákon o obcích). Dále zde nalezneme ústavní základy upravující obecní zřízení a další doplňující právní předpisy, týkající se oblasti fungování základních územně samosprávných celků.

Druhá část kategorizuje jednotlivé typy územních samosprávných celků. V této části je vyzdvíženo především právní postavení hlavního města České republiky.

V další části jsem uvedla jednotlivé znaky základního územního samosprávného celku. Do této kapitoly jsou zařazeny i symbolické znaky obce, jako je například znak obce, vlajka obce a razítko obce. Tato kapitola nás dále bude provázet pojmy občan obce, konkrétně, kdo je občanem obce, jaké má práva a povinnosti vůči obci, dále je zde vymezen pojem území obce a její hranice a uvedeny jednotlivé způsoby možnosti vzniku a zániku obce v souvislosti s jejími hranicemi. Další podkapitoly jsou věnovány tématu - majetek obce, samospráva a působnost obce.

Čtvrtá část je zaměřena na normotvorbu obcí. V rámci normotvorby dále pak na postupy vydávání právních předpisů obcí, tzn. obecně závazných vyhlášek a nařízení. V této části jsem uvedla postup a pravidla tvorby legislativních právních aktů základních územně samosprávných celků.

Poslední část této práce je věnována působnosti obcí ve školství, a to konkrétně co obec v této oblasti musí, co může a jakou roli hrají v této oblasti orgány obce.

Hlavním cílem této práce je zjistit a definovat jednotlivé znaky základního územně samosprávného celku, rozlišit jednotlivé kategorie obcí, provést komparativní metodu přenesené a samostatné působnosti a normotvorby základních územně samosprávných celků. Uvést legislativně technická pravidla pro tvorbu právních předpisů obcí do praxe. V této souvislosti zjistit jaká jsou oprávnění základního územně samosprávného celku k vydávání právních předpisů. Ve své práci využívám metodu analýzy při zkoumání

zákona o obcích a příslušných právních předpisů. V této práci vyzdvihnu také základní práva a povinnosti občana obce, jelikož každý z nás je občanem určité obce a každý by měl mít alespoň základní přehled o svých právech a povinnostech vůči základnímu územnímu samosprávnému celku, ve kterém žije.

2 Právní úprava

Právo upravující základní územně samosprávné celky je právem kodifikovaným, to znamená, že existuje ucelený právní kodex, tedy zákon¹, ve kterém nalezneme právní úpravu týkající se postavení a fungování těchto celků. Existuje ovšem i řada doplňujících právních předpisů a deklarácí, které základní právní úpravu doplňují.

Právní úpravu v oblasti základních územně samosprávných celků můžeme rozdělit do několika skupin, dle jejich právní síly. První skupinou je pramen práva na mezinárodní úrovni, tímto pramenem je tzv. Evropská Charta místní samosprávy.² Jedná se o mezinárodní pramen práva, který má spíše deklaratorní účinky, nezakotvuje nám určité pravidlo chování, které by bylo přímo vynutitelné a postihnutelné, ale jejím cílem je posílit územní samosprávu nejen v České republice, ale i v ostatních státech, které tuto Chartu přijaly.

Druhou skupinou jsou normy na úrovni ústavního zákona.³ Tyto normy jsou součástí ústavního pořádku České republiky.

Třetí skupinou je kodifikovaný zákon s právní silou zákona a to konkrétně zákon z roku 2000, zákon o obcích, který vznikl na základě reformy veřejné správy.⁴

Existuje i řada dalších speciálních zákonů vztahujících se k činnosti základně územně samosprávných celků. Těmito zákony jsou například **zákon o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze** z roku 2000.⁵ Tento zákon zakotvil prvotní okruhy působnosti krajů a jejich orgánů. *„Mezi nimi potom klíčový význam měly okruhy činnosti, zahrnované (vedle tzv. přenesené působnosti) do tzv. samostatné působnosti krajů. Ve spojení s touto právní úpravou, rozhodnou pro tzv. započetí činnosti krajů, došlo také k*

---

¹ Viz: Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

² Viz.: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

³ Viz: Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky; Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴ Vysv.: Hlavním cílem reformy veřejné správy byla decentralizace státní správy a zrušení systému národních výborů a v rámci decentralizace vytvoření samosprávných obcí.

⁵ Z. č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze.

jisté „mírné“ modifikaci právního postavení obcí. Bylo tak provedeno zcela novým zákonem, a to právě již výše uvedeným zákonem o obcích.“⁶

Další právní předpisy jsou zaměřeny zejména na právní úpravu územního základu obce, ekonomického základu obce, občanského základu obce, zákony týkající se orgánů a úředníků obce a zákony upravující vnitřní správu obce. Zákonem upravujícím územní základ obce je zejména **zákon o územním členění státu**⁷ z roku 1960, který v § 1 odst. 1 zakotvuje, že území obce je vymezeno hranicí jednoho nebo více souvislých katastrálních území, dále zákony upravující ekonomický základ obce, kterými jsou **zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů**⁸ z roku 2000, dále **zákon o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům**⁹, taktéž z roku 2000, **zákon o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí**¹⁰ z roku 2004, **zákon o finanční kontrole ve veřejné správě**¹¹ z roku 2001 a **zákon o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí**¹² z roku 1991. K zákonům upravujícím občanský základ obce, ve smyslu práv občanů můžeme zařadit **zákon o svobodném přístupu k informacím**¹³ z roku 1999 a **zákon o místním referendu**¹⁴ z roku 2004, dále **zákon o evidenci pobytu občanů a rodných číslech a o změně některých zákonů**¹⁵ z roku 2000, **zákon o vzniku a zániku trvalého pobytu**¹⁶ z roku 2000. Zákony týkající se orgánů a úředníků obce jsou **zákon o volbách do zastupitelstev obcí**¹⁷ z roku 2001 a **zákon o úřednících územních samosprávných celků**¹⁸ z roku 2002. K zákonům upravujícím vnitřní správu obce můžeme zařadit **zákon o kronikách obcí**¹⁹ z roku 2006, **zákon o obecní policii**²⁰ z roku 1991 a **zákon o jménu, matrikách a příjmení**.²¹

---

⁶ Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 13 - 14.).

⁷ Viz.: Z. č. 36/1960 Sb., o územním členění státu.

⁸ Viz.: Z. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

⁹ Viz.: Z. č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům.

¹⁰ Viz.: Z. č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí.

¹¹ Viz.: Z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů.

¹² Viz.: Z. č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí.

¹³ Viz.: Z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

¹⁴ Viz.: Z. č. 22/2004 o místním referendu a o změně některých zákonů.

¹⁵ Viz.: Z. č. 133/2000 Sb., o evidenci pobytu občanů a rodných číslech a o změně některých zákonů.

¹⁶ Viz.: Z. č. 133/2000 o vzniku a zániku trvalého pobytu.

¹⁷ Viz.: Z. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů.

¹⁸ Viz.: Z. č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků.

¹⁹ Viz.: Z. č. 132/2006 Sb., o kronikách obcí.

²⁰ Viz.: Z. č. 533/1991 Sb., o obecní policii.

Dalšími zákony jsou **zákon o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a obcí s rozšířenou působností, zákon o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí, zákon o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci rozhodnutím/ nesprávným úředním postupem a zákon o místních poplatcích.**

Speciální právní úpravu zaujímá hlavní město Praha. Praha je veřejnoprávní korporací s působností města, okresního úřadu i kraje. Tuto právní úpravu nalezneme v zákoně o hlavním městě Praze²² z roku 2000. Veškeré fungování hlavního města Prahy tedy nenalezneme v zákoně o obcích, ani v zákoně o krajích.²³

2.1 Evropská charta místní samosprávy

Evropská Charta místní samosprávy („dále jen Charta“) je mezinárodní úmluva Rady Evropy, která byla přijata 15. října 1985 ve Štrasburku. Členské státy Rady Evropy se v případě Charty mohou rozhodnout, ke kterým jejím ustanovením chtějí přistoupit a ke kterým ne. Platí ovšem podmínka, že stát musí přistoupit minimálně k 20 odstavcům. 14 odstavců je dáno obligatorně a v rámci nich musí stát respektovat minimálně 10 odstavců. Pokud by jich stát přijal méně, posuzovalo by se to jako by od plnění Charty ustoupil.²⁴ Od Charty může členský stát odstoupit (dát výpověď) kdykoli po uplynutí 5 let ode dne, kdy pro ni Charta vstoupila v platnost za podmínky, že to stát sdělí Generálnímu tajemníkovi Rady Evropy s 6 měsíčním předstihem. Státy také mohou přistupovat a odstupovat od jednotlivých odstavců Charty, ovšem za podmínek splnění počtu obligatorních odstavců.

Tato úmluva vstoupila pro Českou republiku v platnost dne 1. září roku 1999. V České republice byla Charta publikována ve Sbírce zákonů jako Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, o přijetí Evropské charty místní samosprávy.²⁵ Za Českou republiku byla podepsána ve Štrasburku dne 28. května roku 1998. V současnosti ji podepsalo celkem 46 států. Charta má charakter mezinárodní smlouvy, proto zaujímá také vysoké postavení v právních předpisech České republiky. Je nutno podotknout, že se nejedná o

---

²¹ Viz.: Z. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení.

²² Viz.: Z. č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

²³ Viz.: Z. č. 129/2000 Sb., o krajích.

²⁴ Např.: Na plnění Charty se nepodílí například: Monako a San Marino.

²⁵ Viz: Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy.

dokument Evropské unie, ale přesto je chápána jako jeden ze základních principů evropské politiky, evropské integrace a decentralizace.²⁶

Co se týká systematiky Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, o přijetí Evropské charty místní samosprávy tak se skládá z Preambule, 3 částí a 18 článků. Hlavním cílem Charty je zejména sjednocení a určení standardu územní samosprávy v Evropě. Charta má zajistit zejména práva a ochranu místním samosprávám.

Hlavním obsahem Charty jsou dvě základní výchozí teze, a to že místní společenství jsou jedním z hlavních základů demokratického systému a druhá, že právo občanů podílet se na řízení veřejných záležitostí je jedním z demokratických principů, které jsou uznávány všemi členskými státy Rady Evropy.²⁷ První teze je v České republice naplňována zejména zakotvením územní samosprávy do Ústavy. Dle Ústavy České republiky²⁸ je územní samospráva nezrušitelná, a tudíž je zde potvrzena její důležitost.

Charta zakotvuje určité principy fungování územní samosprávy. Prvním principem je **právní zakotvení územní samosprávy** v členském státě Rady Evropy. Druhým principem je princip **decentralizace státní moci** na samosprávné územní celky, to znamená, že stát předává část svých pravomocí na územní samosprávné útvary. Třetí princip spočívá v **participaci občanů** tzn., že občané mají práva podílet se na fungování obecní samosprávy. Čtvrtým principem je **finanční autonomie** územních samosprávných celků, která spočívá zejména v právu obcí na výběr daní a poplatků. Dalším principem je určitá **míra autonomie** obcí, územním orgánům náleží určitá autonomie, jejíž rozsah si určí sám stát. Šestý princip spočívá v **právu na vlastní výkonný aparát a byrokracii**. Sedmým principem je **právo na sdružování**, to znamená, že obec má právo vytvářet spolky obcí a spolupracovat se zahraničními územními jednotkami. Osmým principem je **právo na soudní ochranu**, kterou v České republice zajišťuje Ústavní soud a Nejvyšší správní soud.²⁹

Česká republika přistoupila z obligatorních 14 povinných odstavců k 13. Respektuje ovšem většinu z celkových 20 článků. Česká republika prohlašuje, že se cítí být vázána

---

²⁶ Srov.: Studijní materiály, textový dokument PAVS/KFS (Mirka Pitrová); Politické aspekty veřejné správy; dostupné na: ambi.pilsnerpubs.net/down/PAVS.doc (cit.: 4.3.2012).

²⁷ Srov.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; kap.; (s. 8.).

²⁸ Viz.: Z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, čl. 8, 9.

²⁹ Srov.: Studijní materiály, textový dokument PAVS/KFS (Mirka Pitrová); Politické aspekty veřejné správy; dostupné na: ambi.pilsnerpubs.net/down/PAVS.doc (cit.: 4. 3. 201).

minimálně dvaceti odstavci této Charty. Výjimku tvoří 6 odstavců, ke kterým Česká republika nepřistoupila, těmito jsou:

- 1) *Čl. 9 odst. 3 – místní společenstva mají právo obstarávat si finanční prostředky místními daněmi – jedná se o jediný obligatorní odstavec, ke kterému Česká republika nepřistoupila.*
- 2) *Čl. 9 odst. 5 – finanční vyrovnání – bohatší obce dotují chudší obce*
- 3) *Čl. 9 odst. 6 – územní samospráva má právo podílet se na tom, jaké finanční prostředky jí budou přiděleny*
- 4) *Čl. 4 odst. 5 – obce by měly rozhodovat o korigování přenesené působnosti dle lokálních podmínek*
- 5) *Čl. 6 odst. 2 – v každém státě by měla být úprava právních podmínek služebních podmínek zaměstnanců*
- 6) *Čl. 7 odst. 2 – zaměstnanec by měl mít nárok na finanční náhradu po ukončení této funkce (z pozice státní i veřejné správy).³⁰*

Evropská Charta místní samosprávy tedy obsahuje zejména ustanovení, která deklarují zakotvení místní samosprávy do vnitrostátního zákonodárství, dále přiznává práva občanům na správě věcí veřejných v rámci místní samosprávy, vymezuje schopnost místních společenství uspořádat a spravovat část veřejných záležitostí na vlastní odpovědnost a v zájmu svých obyvatel. Dále upravuje ochranu hranic územních celků tzn., že obyvatelstvo daného území má výhradní právo vyjádřit se (zejména prostřednictvím místního referenda) ke změně území daného územního celku, bez jejich vyjádření pak nelze s územím nijak manipulovat. Jak vychází z výše uvedených principů Charty, zakotvuje také právo místních společenství na vlastní finanční zdroje a na právo s nimi volně nakládat, dále právo na sdružování s jinými místními společenstvími a na spolupráci se svými protějšky v jiných státech, také právo na soudní ochranu a institut dozoru nad činnostmi místních společenství.³¹

„Většina těchto ustanovení Charty je v našich podmínkách již promítnuta do aktuální vnitrostátní zákonné úpravy. Mimo to je však její obsah, jakožto obsah

---

³⁰Cit.: Studijní materiály, textový dokument PAVS/KFS (Mirka Pitrová); Politické aspekty veřejné správy; dostupné na: ambi.pilsnerpubs.net/down/PAVS.doc (cit.: 4. 3. 2012).

³¹Srov.: BURĐÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 8 - 9).

mezinárodní smlouvy ve smyslu novelizovaného článku 10 v Ústavě České republiky,³² v otázkách přímo aplikovatelných a případně ještě neupravených vnitrostátními právními předpisy, taktéž součástí vnitrostátního právního řádu. Pro případné rozdíly v úpravě zákonné a úpravě v Chartě potom má přednost ustanovení Charty.³³

„Ve vztahu České republiky k Chartě místní samosprávy bych také uvedla jeden z nálezu ústavního soudu,³⁴ kdy Ústavní soud ve spojení s Chartou poukázal na limity svobody územní samosprávy. Tento náleznám říká, že Evropská Charta místní samosprávy není klasickou smlouvou o lidských právech a netýká se jednotlivců, nýbrž společenství občanů a zakládá kolektivní práva. Dále, že pravidla v ní obsažená jsou stěžejí přímo uplatnitelná, práva v ní zaručená jsou pouze rámcová a rozhodně nezaručuje úplnou svobodu územní samosprávy. Počítá se zde tedy s podrobnou vnitrostátní právní úpravou. Z tohoto nálezu tedy plyne, že Charta nečiní z územní samosprávy svrchovaná tělesa blízká se státům.“³⁵

2.2 Ústavní základy

Ústavní základy na úseku základních územně samosprávných celků můžeme rozdělit do tří základních skupin, dle toho jakou oblast upravují. První skupinou je právní úprava zahrnující **občanský a lidský základ**, druhou skupinou je úprava vztahující se k samostatné **povaze obcí** a třetí skupinou je úprava zahrnující **politický princip organizace veřejné moci**. Ústavní právní úpravou upravující občanský a lidský základ obcí je bezesporu **Listina základních práv a svobod**³⁶ vyhlášená roku 1993. Samotnou povahu obcí³⁷ a politický princip organizace veřejné moci³⁸ upravuje základní zákon našeho státu, jímž je **Ústava České republiky** („dále jen Ústava ČR“).³⁹

---

³² Viz: Čl. 10, z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

³³ Cit.: PRŮCHA, PETR; Správní právo obecná část, 7. doplněné a aktualizované vydání, Brno: Masarykova univerzita, 2007, (s. 199).

³⁴ Viz: Nález Pl.ÚS 34/02 publikován pod č. 53/2003 Sb.

³⁵ Srov.: Nález Pl.ÚS 34/02 publikován pod č. 53/2003 Sb.

³⁶ Viz.: Usnesení předsednictva České národní rady č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součástí ústavního pořádku České republiky.

³⁷ Viz: Hl. VII, z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

³⁸ Viz: Čl. 8, Hl. I., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

³⁹ Viz.: Z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

„Do ústavního základu územní samosprávy můžeme zařadit i **ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků**⁴⁰. Tento ústavní zákon se skládá ze tří částí a pěti článků a mění některá ustanovení Ústavy ČR. Například zakotvuje změnu čl. 99 a zrušení čl. 103 Ústavy ČR. Tato změna zní „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.“⁴¹

Listina základních práv a svobod je součástí ústavního pořádku České republiky.⁴² Listina základních práv a svobod je v České republice publikována jako Usnesení předsednictva České národní rady, o vyhlášení Listiny základních práv a svobod („dále jen LZPS“). LZPS je rozdělena do šesti hlav a 44 článků. LZPS upravuje základní lidská práva a svobody a politická práva. Práva obsažená v Listině v zásadě vyjadřují vztah mezi státem a občanem. Oddíl politických práv definuje územní samosprávu jako politické právo jedince. Občanům dle LZPS náleží právo podílet se na správě věcí veřejných a to buď přímo, nebo prostřednictvím svobodné volby svých zástupců.⁴³ Občan obce pak tedy disponuje právem zvolit si členy zastupitelstva obce.

Ústava České republiky („dále jen Ústava“) je základním zákonem České republiky. Byla přijata Českou národní radou dne 16. prosince roku 1992 a ve Sbírce zákonů pod číslem 1/1993. Ústava se skládá z preambule, VIII hlav a 113 článků.

Již v preambuli nalezneme určité pojetí územní samosprávy jako pospolitosti. Preambule hovoří o „*vlasti rovnoprávných, svobodných občanů, kteří jsou si vědomi svých povinností vůči druhým a zodpovědnosti vůči celku.*“⁴⁴

Ústava také v základních ustanoveních zaručuje samosprávu územním samosprávným celkům, a to nejen obcím, ale také krajům.⁴⁵

Nejdůležitější ustanovení týkající se základních územních samosprávných celků ovšem nalezneme v hlavě sedmé,⁴⁶ která zakotvuje jednotlivé složky, existenci, základní kompetence v oblasti finančního hospodaření, správy majetku, organizace a normotvorby základních územně samosprávných celků. Ústava také obsahuje ustanovení o základních

---

⁴⁰ Viz: Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴¹ Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 12).

⁴² Viz.: Čl. 112, odst. 1); Hl. VIII, z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴³ Viz.: Čl. 21, LZPS.

⁴⁴ Cit.: Preambule, z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴⁵ Viz.: Viz: Čl. 8, Hl. I., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴⁶ Viz: Čl. 99-105, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

nositelích samosprávy a právní povahu obcí. Právní povaha definuje územní samosprávné celky jako veřejnoprávní korporace a nositelé samosprávy jsou v tomto smyslu územní společenství občanů.⁴⁷

Dále Ústava definuje také personální a územní základ základních územních samosprávných celků. Personálním základem⁴⁸ jsou v tomto případě občané a územním základem⁴⁹ území. Právě občané a území je základem fungování samosprávného celku. V Ústavě nalezneme také zastupitelskou formu výkonu práva na samosprávu, jedná se o volební princip⁵⁰, kdy občané volí své zástupce do zastupitelstva obce. Tyto zástupce si volí na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva.

Další právní úprava pojednává o postavení zastupitelstva obce. Rozsah působnosti zastupitelstva Ústava omezuje na rámec zákona o obcích.⁵¹ Přiznává obcím právo na vlastní normotvorbu, a to konkrétně na vydávání obecně závazných vyhlášek v rámci své samostatné působnosti.⁵²

Ústava ve svém ustanovení také zaručuje základním územně samosprávným celkům ochranu před zásahy státní moci. Toto ustanovení konkrétně uvádí, že „*stát může zasahovat do činnosti územních samosprávných celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem.*“⁵³

Ústava mimo samostatné působnosti přiznává základním územně samosprávným celkům také přenesenou působnost, tzn., že mimo výkonu samosprávy mohou v rozsahu stanoveném zákonem o obcích vykonávat také správu státní.⁵⁴

„Do ústavního základu územní samosprávy můžeme zařadit i ústavní zákon o vytvoření vyšších územních samosprávných celků⁵⁵. Tento ústavní zákon se skládá ze tří částí a pěti článků a mění některá ustanovení Ústavy ČR. Například zakotvuje změnu čl. 99 a zrušení čl. 103 Ústavy ČR. Tato změna zní „Česká republika se člení na obce, které jsou

---

⁴⁷ Viz: Čl. 100 odst. 1, čl. 101 odst. 3, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴⁸ Viz: Čl. 100 odst. 1, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁴⁹ Viz: Čl. 99, čl. 100, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵⁰ Viz: Čl. 102, odst. 1, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵¹ Viz: Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁵² Viz: Čl. 102, čl. 104, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵³ Čl. 101, odst. 4, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵⁴ Viz: Čl. 105, Hl. VII., z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

⁵⁵ Viz: Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky.

*základními územními samosprávnými celky, a kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky.*⁵⁶

2.3 Zákon o obcích

Hlavní a nejzákladnější právní úpravu fungování obecní samosprávy v České republice tvoří zákon o obcích z roku 2000.⁵⁷ Tento zákon je publikován ve Sbírce zákonů České republiky pod číslem 128/2000. Skládá se ze tří částí a 155§.

Tento zákon byl vytvořen tak aby naplňoval základní principy obsažené v Evropské chartě místní samosprávy.⁵⁸

První část tohoto zákona pod názvem obecná ustanovení upravuje postavení obcí, občanský základ, území obce a jeho změny, názvy obcí, jejich částí, ulic a veřejných prostranství, číslování budov, znak a vlajku obcí.

Zákon o obcích definuje obec jako základní územně samosprávné společenství občanů, které je vymezeno hranicí území obce.⁵⁹

Zákon o obcích dále upravuje samostatnou působnost obce, která obsahuje hospodaření obce, spolupráci mezi obcemi a s obcemi jiných států, spolupráci s fyzickými a právními osobami, správní delikty, volby do zastupitelstev v obcích a místní referendum. Dále upravuje také přenesenou působnost obce, zakotvuje orgány obce a jejich pravomoci, těmito orgány jsou zastupitelstvo, rada obce, starosta obce a obecní úřad. Uvádí také pravomoc zastupitelstva obce a rady obce zřizovat zvláštní orgány. Zastupitelstvo v tomto případě má pravomoc zřizovat výbory a rada obce, komise. Zákon nám dále také pojednává o dozoru nad vydáváním právních předpisů obcí, o kontrole výkonu samostatné a přenesené působnosti a dále podává definici o postavení statutárních měst.

Druhá část zákona je věnována společným a přechodným ustanovením a část třetí závěrečným ustanovením. Část společná a přechodná ustanovení nám upravuje rozhodování obce⁶⁰, přičemž odkazuje obce na to, aby se při svém rozhodování řídily

---

⁵⁶ Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 12).

⁵⁷ Viz: Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁵⁸ Srov.:BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 12).

⁵⁹ Viz.: § 1, část 1, Hl. I., díl 1, z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁰ Viz.: § 147, část 2, Hl. III., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

zákonem o správním řízení⁶¹ a to ve věcech ukládání pokut do výše 10 000 Kč fyzické a právnické osobě, která je podnikatelem a která se dopustí správního deliktu tím, že „odmítne strpět bezúplatně připevnění tabulky s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství na své nemovitosti nebo v blízkosti tabulky s označením umístí jiný nápis, dále pokud tato osoba úmyslně poškodí, odstraní nebo zakryje tabulku s označením ulice nebo jiného veřejného prostranství, nebo pokud neoznačí budovu čísly stanovenými obecním úřadem.“⁶²

Dále ve věcech ukládání pokut do výše 100 000 Kč fyzickým a právnickým osobám, která neudržuje čistotu a pořádek na pozemku, který užívá nebo vlastní, tak, že naruší vzhled obce nebo do výše 200 000 Kč osobě, která znečistí veřejné prostranství, naruší životní prostředí v obci nebo odloží věc mimo vyhrazené místo.⁶³

Obec dále použije správní řád při rozhodování ve věcech ukládání pokut do výše 200 000 Kč osobě, která poruší povinnosti, které zákon o obcích ukládá.⁶⁴ Správní řád použije také tehdy, rozhoduje-li o právech a povinnostech právnických a fyzických osob na úseku přenesené působnosti.⁶⁵

Těmito ustanoveními, kdy má obec při svém rozhodování použít správní řád je jí přiznáno postavení správního orgánu.

Ve společných a přechodných ustanoveních je obci přiznáno také právo na vymáhání pokut, přičemž výnosy z těchto pokut jsou pak příjmem obce, pokud ovšem není v zvláštním zákoně stanoveno jinak.⁶⁶ Další paragrafy ve společných a přechodných ustanoveních pak dále upravují zvláštnosti rozhodování obcí dle správního řádu, vyjmutí hlavního města Prahy z právního režimu zákona o obcích, odkazuje na účinnost fungování obcí, měst a svazků obcí dle zákona o obcích. Poukazují na shodnost pojmů obecní zastupitelstvo a zastupitelstvo obce, obecní rada a rada obce. Upozorňují obce, aby sjednotily veškerou činnost s ustanoveními zákona o obcích.

V závěrečných ustanoveních zákona o obcích nalezneme zmocnění vlády České republiky k vydání prováděcího předpisu k § 72 a 73 zákona o obcích, a to nařízení týkajícího se maximální výše měsíční odměny za výkon funkce neuvolněného člena zastupitelstva obce, a zmocnění ministerstva vnitra k vydání prováděcího předpisu k § 33

---

⁶¹ Viz.: Z. č. 500/2004 Sb., správní řád.

⁶² Cit.: § 58, odst. 1 písm. a), b), c), část 1, Hl. II., díl 5., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶³ Viz.: § 58, odst. 2, 3, část 1, Hl. II., díl 5., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁴ Viz.: § 58, odst. 4, část 1, Hl. II., díl 5., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁵ Viz.: § 147, odst. 1, písm. b), část 2, Hl. III., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁶ Viz.: § 147, odst. 3, část 2, Hl. III., z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

zákonu o obcích, a to vyhlášky týkající se způsobu označování ulic a ostatních veřejných prostranství názvy, způsobu použití a umístění čísel k označení budov a o náležitostech ohlášení a přečíslování budov.⁶⁷

V závěrečných ustanoveních je i tzv. derogační klauzule, která ruší platnost a účinnost dosavadních právních předpisů upravujících postavení obcí, těmito zákony jsou zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení) a zákon č. 302/1992 Sb., kterým se mění a doplňuje zákon č. 367/1990 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění zákona č. 439/1991 Sb., zákona č. 485/1991 Sb. a zákona č. 553/1991 Sb.⁶⁸

„Obecně bych tedy shrnula, že tento zákon zakotvuje a charakterizuje především základní prvky obecní samosprávy, jimiž jsou především území a jeho hranice,⁶⁹ dále občané, jejich práva a povinnosti na území obce,⁷⁰ majetek a hospodaření obce.⁷¹ Další právní úprava na úrovni zákonů již jen rozvíjí a upřesňuje jejich jednotlivé aspekty.“⁷²

---

⁶⁷ Viz.: § 153, část 3. Hl. III. z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁸ Viz.: § 154, část 3. Hl. III. z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁶⁹ Viz.: § 18 - §26, část 1, Hl. I., díl 3, z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁷⁰ Viz.: § 16 a §17, část 1, Hl. I., díl 2, z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁷¹ Viz.: § 38 - §45, část 1, Hl. II., díl 2, z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁷² Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 13.).

3 Kategorizace základních územních samosprávných celků

Obce můžeme rozdělit do několika skupin. Tyto jednotlivé skupiny obcí jsou definovány zejména v zákoně o obcích z roku 2000 a v zákoně o krajském zřízení z téhož roku a v zákoně o hlavním městě Praze. První skupinu tvoří územní celky, které nazýváme obcemi. Druhou skupinu tvoří města a městyse, další statutární města a krajská města. Do poslední skupiny zařadím hlavní město Prahu, jehož úpravu nalezneme v zákoně o hlavním městě Praze.⁷³ Zvláštní postavení v České republice zaujímají tzv. vojenské újezdy⁷⁴, které sice můžeme mylně považovat za základní a vyšší územně samosprávné celky, ale právní režim jim toto postavení nepřiznává. Jedná se o samostatné územní správní jednotky, kterým není zákonem přiznáno postavení obce. Vojenské újezdy patří vždy k území jednoho okresu a tedy i jednoho kraje.

3.1 Obce

Pojem obce můžeme chápat ze dvou hledisek. První hledisko zahrnuje **obecný pohled**, který zahrnuje obce jako zastřešující pojem kategorií obcí, měst a městysů, krajských měst, okresních měst a hlavního města. Druhé hledisko zahrnuje **užší pohled**, to znamená konkrétní definování obce jako území neměstského charakteru, které má méně jak 3 000 obyvatel.

Podíváme-li se na první hledisko, skýtající obecný pohled, tak obce můžeme charakterizovat jako samostatný celek, který je oprávněn ustavovat demokraticky své samosprávné orgány a rozhodovat relativně samostatně v záležitostech, které jsou jí svěřeny v rámci samostatné působnosti. Obec je veřejnoprávní korporací, která vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost, která vyplývá z těchto vztahů. Obec má právo na samosprávu. Disponuje působností samostatnou a přenesenou. Obec je spravována svými orgány. Tyto orgány můžeme rozdělit na volené, výkonné, poradní a kontrolní. Obec je vykonavatelem veřejné moci v oblasti samosprávy i státní správy. Při

---

⁷³ Viz: Z. č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.

⁷⁴ Vysv.: Vojenský újezd je vymezená část území státu, která je určena k zajišťování obrany státu a k výcviku ozbrojených sil. Vojenský újezd tvoří tzv. samostatnou správní jednotku. Právní režim vojenských újezdů je upraven zákonem č. 222/1999 Sb., o zajišťování obrany České republiky.

jejím vykonávání může jak fyzickým, tak i právnickým osobám ukládat povinnosti ve formě příkazů a zákazů. Obec při výkonu samostatné působnosti vystupuje jako právnická osoba.

Obce můžeme rozdělit dle výkonu státní správy do III. stupňů, a to **obce I. stupně**, **II. stupně** a **III. stupně**. Obcí I. stupně je každá obec, obcí II. stupně je obec s tzv. pověřeným obecním úřadem, a III. stupněm obce je obec s rozšířenou působností.

Většina obcí II. stupně jsou města, výjimkami jsou například obce Jesenice (okres Praha-západ), Hlubočky, Kamenice (okres Praha-východ), Velká nad Veličkou či Osoblaha či Olbramov.⁷⁵ Není tedy pravidlem, že by obce II. stupně musely být pouze městy. V praxi to funguje tak, že většina obcí s pověřeným obecním úřadem dříve či později o statut města požádají.

Obce s pověřeným obecním úřadem disponují větším rozsahem výkonu veřejné správy než obce I. stupně. Vedle základní přenesené působnosti (zejména vydávání nařízení obce) vykonává další rozsah přenesené působnosti a to zejména matriční činnost a činnost stavebního úřadu (tzn., že taková to obec II. stupně disponuje matričním odborem a stavebním odborem).⁷⁶

Obce s rozšířenou působností, tedy obce III. stupně disponují jak působností základního rozsahu, tak také působností pověřených obecních úřadů a vedle toho navíc ještě další řadou pravomocí vykonávaných v rámci přenesené působnosti. Mezi tyto pravomoci řadíme zejména vydávání cestovních a osobních dokladů, řidičských průkazů, živnostenského oprávnění, vodoprávního řízení apod. Veškeré tyto další pravomoci nalezneme v prováděcích předpisech a mnoha dalších speciálních zákonech.⁷⁷

Dle druhého hlediska obce můžeme charakterizovat obce jako územně samosprávné celky neměstského charakteru, které disponují menším počtem obyvatel než je 3 000.

3.2 Město a městys

Tradičně byly obce rozdělovány na tzv. vesnice, městečka neboli městyse a města. Dnes zákon vytváří zvláštní skupinu obcí – města.

---

⁷⁵ Srov.: <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp> (cit.: 4.1.2012).

⁷⁶ Srov.: <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp> (cit.: 4.1.2012).

⁷⁷ Srov.: <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.asp> (cit.: 4.1.2012).

S pojmem vesnice zákon nepracuje, i když v obecném vnímání se jedná o obce, které nedisponují statutem města. Pojem městečko nenalezneme také v žádném právním předpise, ale ani v žádném běžném hovorovém označení obcí.

„Městem je obec, která má alespoň 3 000 obyvatel. Statut města stanoví předseda Poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Návrh na získání statutu města podává předsedovi Poslanecké sněmovny obec. Obec, která byla městem přede dnem 17. května 1945, je městem, pokud o to požádá předsedu Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny tak na žádost obce stanoví a zároveň určí den, kdy se obec stává městem. Město může vzniknout i sloučením dvou nebo více obcí, z nichž alespoň jedna je městem. Stejně tak může vzniknout i oddělením. Zůstane-li oddělené obci název dosavadního města nebo část jeho názvu, pak je tato obec i nadále městem. Předpokladem k tomu, aby o změně obce na město mohlo být uvažováno a jednáno, je dáno spodní hranicí limitu počtu obyvatel v dané obci. Ten je právě jak již jsem výše uvedla stanoven v počtu 3000 obyvatel, přičemž z povahy daného ustanovení o tomto limitu lze dovodit, že tento počet by měl být doložitelný z příslušné evidence obyvatel. Skutečnost, že příslušná obec disponuje takto předepsaným počtem obyvatel, však ještě neznamená, že jí musí být postavení města přiznáno. Případným snížením počtu obyvatel ve městě pod hranici 3000 obyvatel, aniž by došlo k rozdělení města, se na postavení takového města nic nemění. Zákonná úprava z roku 1990 počítala na rozdíl od současné právní úpravy s oboustranným rozhodováním, tedy včetně možnosti rozhodnout, že obec přestává být městem.“⁷⁸

*„Zvláštní kategorii obcí tvoří tzv. **městysy**. Městysem se rozumí obec, která se nachází významově mezi městem a obcí, a která o tento statut požádá rovněž předsedu Poslanecké sněmovny a ten po vyjádření vlády obci tento statut udělí. Obec, která byla oprávněna užívat označení městys přede dnem 17. května 1945, je městysem, pokud o to požádá rovněž výše uvedeným způsobem. Sloučí-li se dvě nebo více obcí, z nichž žádná není městem, ale alespoň jedna je městysem, je nově vzniklá obec městysem. Stejně také jako město může vzniknout městys oddělením a to za stejných podmínek.“⁷⁹*

Historicky se jednalo o ves, která disponovala právem pořádání týdenních a dobytčích trhů. Tyto vsi bylo tedy nutno odlišit od vsí, které tímto právem nedisponovaly. Postupně tak tedy vznikl pojem městys. Městys se od samostatného města odlišoval

---

⁷⁸ Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 29.).

⁷⁹ Cit.: BURDÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 30).

zejména tím, že jelikož se dříve jednalo o ves, byla zde především zastoupena zemědělská produkce a nebyl zde tak výrazný urbanistický vývoj.

Status městyse byl zrušen komunisty po únorovém vládním převratu roku 1948. Po Sametové revoluci od roku 1989 se představitelé obcí, které disponovaly tímto statutem, snažili o jeho znovuoživení. Jejich přání bylo vyslyšeno, ovšem až roku 2006, kdy byla Poslaneckou sněmovnou schválena Novela zákona o obcích,⁸⁰ která obnovila jejich status městyse. Celkem tak od roku 2006 do roku 2011 existuje v České republice 192 obcí se statutem městyse.

3.3 Statutární a krajské město

„Další kategorií tvoří statutární města. V České republice máme v současnosti šestnáct statutárních měst,⁸¹ které jsou vymezeny zákonem o obcích.⁸² Postavení statutárního města tak nelze získat jinak než zákonem, přičemž ani zákon o obcích, ani jakýkoliv jiný zákon nestanoví žádná výslovná kritéria, podle nichž by byly posuzovány předpoklady pro získání takového postavení. Na statutární město se nevztahuje kritérium určitého minimálního počtu obyvatel. Statutární města jsou tedy konkrétně města, která mají možnost statutu, což je zvláštní typ obecně závazné vyhlášky a jeho prostřednictvím se člení na městské obvody nebo městské části jako samosprávné jednotky, které mají vlastní orgány samosprávy. Na městské obvody a městské části územně členěných statutárních měst lze statutem přenést při dodržení podmínek, které stanoví zákon o obcích⁸³ výkon některých pravomocí města v samostatné nebo přenesené působnosti.“⁸⁴

Statutární město je samostatně spravováno zastupitelstvem města. Dalšími orgány statutárního města jsou rada města, primátor, Magistrát a další zvláštní orgány. Městský obvod statutárního města je spravován zastupitelstvem městské části.

---

⁸⁰ Vysv.: Dne 27. ledna 2006 byla Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ČR schválena a Senát Parlamentu ČR pak toto ustanovení schválil na své 10. schůzi dne 29. března 2006, prezident zákon podepsal 11. května 2006. Novela zákona nabyla účinnosti 1. července 2006.

⁸¹ Viz.: Příloha 1 – Seznam statutárních měst.

⁸² Viz: § 4, Hl.I., Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁸³ Viz: Hl. VII., Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁸⁴ Cit.: BURŽÁKOVÁ, DIANA.; Základní principy fungování obecní samosprávy; Univerzita Palackého v Olomouci; Právnická fakulta; bakalářská práce, 2009; (s. 30).

Ve statusu jsou stanoveny zejména:⁸⁵

1. Výčet jednotlivých městských obvodů a městských částí a vymezení jejich území.
2. Pravomoc orgánů města na úseku samostatné a přenesené působnosti.
3. Pravomoc orgánů městských obvodů a městských částí na úseku samostatné a přenesené působnosti
4. Vzájemnou součinnost mezi orgány města a orgány městských obvodů a městských částí.
5. Zdroje peněžních příjmů městských obvodů, městských částí a druhy výdajů v souvislosti s plněním úkolů v samostatné a přenesené působnosti
6. Způsob projednávání návrhů obecně závazných vyhlášek a nařízení města s městskými obvody a městskými částmi a způsob jejich zveřejňování v městských obvodech a městských částech.
7. Způsob projednávání územně plánovací dokumentace města a programu rozvoje města s městskými obvody a městskými částmi.
8. Majetek města, který se svěřuje městským obvodům a městským částem, a rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí při nakládání s tímto majetkem a při výkonu s tím souvisejících práv.
9. Rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky.
10. Rozsah oprávnění městských obvodů a městských částí zakládat, zřizovat a rušit právnické osoby a organizační složky.

Specifika postavení statutárních měst se odráží i v pojmovém označení příslušných orgánů a to i při označování orgánů na úrovni městských obvodů či městských částí územně členěných statutárních měst. Zákonná úprava na úrovni statutárního města tak na rozdíl od běžných měst nepočítá se starostou, ale s primátorem, a dále nepočítá s městským úřadem, ale s Magistrátem.⁸⁶

---

⁸⁵ Viz.: Z. č. 128/2000 Sb., o obcích.

⁸⁶ Cit.: PRŮCHA, PETR; Správní právo – obecná část; Masarykova Univerzita; Brno:Doplňek, 2007; (s. 217).

Krajské město je sídlem tzv. vyššího územně samosprávného celku, neboli kraje⁸⁷ a jeho orgánů. V dřívější právní úpravě z roku 1948⁸⁸ bylo krajské město pojmoslovně shodné se spojením „sídlo kraje.“

V České republice jsou téměř všechny kraje vymezeny dle názvu jejich sídelních měst.⁸⁹ Existují ovšem i výjimky, např. Středočeský kraj, jehož sídlo je v Praze. Současná právní úprava z roku 2000 stanovuje celkem 13 krajů, přičemž postavení kraje bylo přiznáno i hlavnímu městu Praze, která počet krajů rozšiřuje na 14.

Z hlediska sídel různých orgánů můžeme rozlišovat také města okresní, která jsou sídlem okresních státních orgánů.⁹⁰ Hlavními sídelními městy celostátních orgánů jsou Praha, kde sídlí většina těchto orgánů⁹¹ a Brno, kde sídlí Ústavní soud, Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, Nejvyšší státní zastupitelství, Veřejný ochránce práv, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Zemědělská a potravinářská inspekce a některé další profesní komory.⁹²

3.4 Hlavní město

Hlavním městem České republiky je Praha. Praha má jako hlavní město státu zvláštní postavení, je městem s působností kraje. Z jejího postavení nevychází žádná zvláštní práva a to ani být sídlem celostátních orgánů.⁹³ Praha má také postavení obce, jejíž území se ze zákona člení na městské části. Současná právní úprava předpokládá, že záležitosti hlavního města Prahy spravuje samostatně jak hlavní město, tak ve vymezeném rozsahu i městské části. Městské části hlavního města Prahy jsou oprávněny hospodařit se svěřeným majetkem, mohou se podílet na výkonu samostatné působnosti, a to i nad rámec stanovený zákonem, v případech, kdy je tak uvedeno ve Statutu hlavního města Prahy.

„Hlavní město Praha v samostatné působnosti ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními předpoklady a místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj

---

⁸⁷ Vysv.: Kraj je územní jednotkou, která je rozlohou menší než stát a větší než okres. Kraj je samosprávnou korporací, která je založena na principu decentralizace státní moci na vyšší územně samosprávné celky, či-li kraje.

⁸⁸ Viz.: Z. č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení, § 2 odst.

⁸⁹ Např.: Plzeň je sídlem Plzeňského kraje.

⁹⁰ Např.: Okresní soud, Okresní státní zastupitelství, Úřad práce, Okresní správa sociálního zabezpečení.

⁹¹ Např.: Státní fondy, veřejnoprávní komory.

⁹² Srov.: PRŮCHA, PETR; Správní právo – obecná část; Masarykova Univerzita; Brno: Doplněk, 2007; (s. 227).

⁹³ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; Obecní samospráva – zákon o obcích v komentovaném znění; Třebíč: Akcent, 2006; (s. 10).

*sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje a ochrany veřejného pořádku.*⁹⁴

Hlavní město se také podílí na výkonu přenesené působnosti. V oblasti přenesené působnosti hlavnímu městu náleží výkon státní správy, který náleží krajům, pověřeným obecním úřadům a obcím. V přenesené působnosti vydává nařízení hlavního města Prahy.

Hlavní město Praha je veřejnoprávní korporací, která má vlastní majetek a příjmy s kterými hospodáří dle vlastního rozpočtu. Vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese za taková to jednání odpovědnost. Hlavním orgánem, kterým je město spravováno je zastupitelstvo hlavního města Prahy. Dalšími orgány podílejícími se na fungování hlavního města jsou rada, primátor, výbory zastupitelstva, komise rady a Magistrát hlavního města Prahy.⁹⁵

3.4.1 Praha

Praha je hlavním a současně rozlohou největším městem České republiky. Leží na sever od středu Čech na řece Vltavě. Je správní jednotkou Středočeského kraje, ale ne jeho součástí. Praha disponuje statusem kraje. Praha je centrem mnoha státních institucí, státních firem a organizací. Praha je sídlem prezidenta České republiky, vlády, ústředních státních orgánů a Vrchního soudu.⁹⁶

Název Praha je odvozen od slova práh. Dle historiků je Praha pojmenována po říčním prahu, kde lidé přecházeli přes řeku. Město se tedy začalo kolem tohoto prahu či brodu rozrůstat a v návaznosti na to bylo nazváno Praha.⁹⁷ „*Pověst o založení Prahy název vysvětluje tím, že kněžna Libuše nechala založit město tam, kde osadník uprostřed lesa tesal práh ke svému srubu.*“⁹⁸

První osídlení Prahy se datuje do doby před 7 tisíci lety. V 6. st. začala být pražská kotlina osidlována Slovany. Počátkem vlády Svytoplacha I. v 10. st. byla pražská kotlina obehnaná obranným valem a vznikl zde knížecí palác, který položil základy Pražského hradu. Praha se stávala centrem vznikajícího českého státu. Z Pražského hradu začali

---

⁹⁴ Cit.: Z. č. 131/2000 o hlavním městě Praze; § 16; odst. 3).

⁹⁵ Viz.: Z. č. 131/2000 o hlavním městě Praze.

⁹⁶ Srov.: <http://www.praha.cz/historie-prahy/historie-prahy> (cit.: 5.4.2012).

⁹⁷ Srov.: <http://www.praha.cz/historie-prahy/historie-prahy> (cit.: 5.4.2012).

⁹⁸ Cit.: <http://www.praha.cz/historie-prahy/historie-prahy> (cit.: 5.4.2012).

přemyslovští panovníci spravovat okolní území. Pražský hrad přiváděl do podhradí řemeslníky a obchodníky a postupně vznikalo středověké město.⁹⁹

Současná Praha má 57 samosprávných městských částí¹⁰⁰, které jsou spravovány voleným zastupitelstvem, radou, starostou a úřadem městské části. Od 1. července roku 2001 byla úroveň působnosti v Praze rozdělena do 22 správních obvodů. Těchto 22 správních obvodů jsou označeny číslovkou (Praha 1- Praha 22).¹⁰¹ Na území Prahy se nachází v současnosti 901 základních sídelních jednotek.¹⁰²

---

⁹⁹ Blíže viz.: <http://www.praha.cz/historie-prahy/historie-prahy> (cit.: 5. 4. 2012).

¹⁰⁰ Viz.: Příloha 3 – Seznam městských částí hlavního města Prahy.

¹⁰¹ Viz.: http://www.praha.eu/jnp/cz/home/mestske_casti/index.html (cit.: 5.4. 2012).

¹⁰² Vysv.: Základní sídelní jednotkou se rozumí jednotka představující části území obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami nebo spádová území seskupení objektů obytného nebo rekreačního charakteru. (viz.: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/zsj_rso) (cit.: 5.4.2012).

4 Charakteristika a znaky základních územních samosprávných celků

Pojem základně územně samosprávný celek dle našeho českého právního řádu zahrnuje tzv. obec. Ústava České republiky totiž říká, že základním územně samosprávným celkem v České republice je obec. Pojem obec je určitě všeobecně známější než pojem základní územně samosprávný celek. Obec je charakterizována jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu.¹⁰³

Obec můžeme charakterizovat také jako veřejnoprávní korporaci, která má při výkonu svých pravomocí postavení veřejného úřadu.

Každý územně samosprávný celek se vyznačuje základními znaky, bez těchto znaků by byla existence a fungování obce téměř nemožné. Již samotná Ústava České republiky definuje obec jako územní společenství občanů, které má právo na samosprávu. Z této definice vyplývá, že těmito hlavními znaky jsou zejména **území, občané a samospráva**. Bez území, by se občané neměli kde usazovat a bez občanů by obec nebyla obcí. Dalším znakem je **majetek, finance a hospodaření** obce. Bez majetku a financí by občané jen těžko obývali obec, chyběla by infrastruktura, dodávky služeb a zboží a veškerá občanská vybavenost jako například obecní plynovod, vodovod, autobusová doprava, školky, školy, kanalizace apod. Dalším neméně důležitým znakem souvisejícím s principem decentralizace je tedy právo na samosprávu.

Existují také další znaky, které určují identitu obce. Tyto znaky nejsou sice důležité pro samotné fungování obce, ale hrají důležitou roli pro určení identity a hrdosti na historické tradice obce. Těmito znaky jsou tzv. **symboly obce**, kterými jsou znak obce, vlajka a prapor obce, razítko a pečeť obce.

4.1 Území obce

Obec je mimo jiných definic zejména územní celek, proto si v této kapitole přiblížíme zejména územní základ obce. V České Republice každá část území náleží nějaké obci, případně vojenskému újezdu. Celé území České Republiky tedy s výjimkou vojenských újezdů je součástí některé obce. Každé území obce zahrnuje jedno či více

---

¹⁰³ Viz.: Z. č. 1/1993 Ústava České republiky, hl. VII; čl. 100; odst. 1).

katastrálních území, přičemž katastrálním územím rozumíme technickou jednotku, kterou tvoří místopisně uzavřený a v katastru nemovitostí společně zaevidovaný soubor nemovitostí.¹⁰⁴

Území obce tvoří tedy určitá část Českého státu. Součástí území obce mohou být stavební objekty, lesy, pole, lány, náměstí, parky, zahrady apod. Obec disponuje právem s tímto svým územím manipulovat a měnit ho.

Existují čtyři formy změny území obce. První formou jak změnit území je sloučení obcí, druhou formou je připojení obce, popřípadě obcí k jiné obci. Třetí formou je změna hranic obcí a čtvrtou formou je oddělení. Obec tedy může formou těchto změn zaniknout i vzniknout.

Sloučení obcí znamená, že dochází ke spojení dvou nebo více obcí v novou obec. V případě sloučení se může sloučit dvě nebo více sousedících obcí. Pokud nastane případ, že je jedna ze slučovaných obcí městem, pak se i obec po sloučení stává městem. K sloučení obcí dochází vždy na základě veřejnoprávní smlouvy (tzn. dohody mezi obcemi, které se slučují). O sloučení rozhodují výhradně zastupitelstva obcí, kterých se sloučení týká. Veřejnoprávní smlouva o sloučení obcí může být zastupitelstvy obcí uzavřena, pokud proběhne řádné uveřejnění tohoto záměru na úřední desce, a to po dobu 30 dnů, a pokud během této lhůty nikdo nepodá návrh na konání místního referenda, kde by o sloučení rozhodovali občané obce. Pokud byl záměr řádně zveřejněn, a pokud nebyl podán návrh na konání referenda, zastupitelstva obcí, kterých se sloučení týká („dále jen dotčené obce“) oznámí rozhodnutí o sloučení krajskému úřadu, tímto oznámením je veřejnoprávní smlouva schválena. Nutno podotknout, že oznámení krajskému úřadu o sloučení obcí má pouze informativní charakter, krajský úřad tedy nemá v této věci právo veta. Po uzavření veřejnoprávní smlouvy o sloučení vzniká obec nová, a to pouze k počátku kalendářního roku. Obce mají povinnost se dohodnout na názvu obce, která vznikne sloučením obcí. Pokud by se stalo, že by se obce nedohodly, rozhodne Ministerstvo vnitra¹⁰⁵ rozhodnutím nahrazujícím dohodu mezi obcemi. Obce se dále musí rozhodovat o tom, kde budou sídlit orgány nově vzniklé obce, o platnosti právních předpisů obce, o určení majetku a finančních prostředcích a o dosavadních závazcích obcí.¹⁰⁶

---

¹⁰⁴ Viz.: § 27 písm. h), z. č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí.

¹⁰⁵ Viz.: Z. č. 500/2004, Sb., správní řád.

¹⁰⁶ Srov.: <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-a-dusledky-jeho-zmen-pdf.aspx> (cit.: 5.5.2012).

Pokud by nastala situace, že by byl během zveřejnění záměru na úřední desce podán návrh na konání místního referenda, pak by bylo potřeba k uzavření dohody o sloučení obcí souhlasné rozhodnutí místních obyvatel, kteří se účastnili místního referenda. Po rozhodnutí učiněném v místním referendu, kdy nadpoloviční většina obyvatel byla pro přijetí návrhu, opět zastupitelstvo oznámí krajskému úřadu svůj záměr a také mu oznámí výsledek místního referenda.¹⁰⁷

Z právního hlediska sloučením dosavadní obce zanikají, právním nástupcem je nově vzniklá obec. Takto nově vzniklá obec musí poslat Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí, Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a příslušnému finančnímu úřadu opis dohody. V souvislosti se sloučením jsou obce osvobozeny od daně z převodu nemovitostí.¹⁰⁸ V nově vzniklé obci se pak konají nové volby do zastupitelstva obce, a dokud není zvolen starosta nové obce, tak Ministerstvo vnitra jmenuje správce obce.

Co se týká **připojení obce**, tak je to změna území obce, kdy se jedna obec stane součástí obce druhé, se kterou sousedí, a kdy připojující se obec zanikne. Opět (stejně jako v případě sloučení obcí) probíhá připojení obce stejným legislativním postupem a za stejných podmínek. Právním nástupcem je pak při připojení obce k obci, obec připojující, nikoliv připojená, ta právně zaniká. Nezaniklá obec zašle jako v případě sloučení obcí opis dohody Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí, Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a příslušnému finančnímu úřadu. Obce jsou v souvislosti s připojením také osvobozeny od daně z převodu nemovitostí. Volby do zastupitelstva se v případě připojení konají až v řádném termínu voleb obce, ke které se zaniklá obec připojila.

Vznik nové **obce oddělením** znamená, že se část obce oddělí od stávající obce. Zvláštností při oddělení obce je, že ta část obce, která se chce oddělit, musí mít samostatné katastrální území sousedící nejméně se dvěma obcemi nebo jednou obcí a cizím státem. Z toho vyplývá zákaz dělení obcí s jedním katastrálním územím, a podmínka sousedění nejméně se dvěma obcemi, aby tak nedocházelo ke vzniku vnitroobecních enkláv. Další podmínkou je, že obec musí mít po oddělení minimálně 1000 obyvatel, stejně tak musí mít

---

¹⁰⁷ Srov.: <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-a-dusledky-jeho-zmen-pdf.aspx> (cit.:5. 5. 2012).

¹⁰⁸ Viz: § 20 odst. 2 písm. d, z. č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.

tento minimální počet obyvatel stávající obec. Na rozdíl od sloučení a připojení obce, musí být oddělení obce schváleno v místním referendu. K přijetí návrhu je potřeba nadpoloviční většina oprávněných osob zapsaných v seznamu oprávněných osob v obci, ve které byl návrh přípravného výboru podán.

Toto referendum svolává tzv. **přípravný výbor**, který je tvořen minimálně třemi členy, kteří musí být občané obce s trvalým pobytem v obci, která si přeje oddělit od stávající obce. Přípravný výbor tvoří oprávněný občan a jeho zástupci, vždy je možno zřídit pouze jeden přípravný výbor, který má lichý počet členů. Přípravný výbor musí nejen zorganizovat místní referendum, ale také se podílet na organizaci oddělení části obce. Přípravný výbor ovšem není oprávněn podat návrh na oddělení obce příslušnému orgánu (krajskému úřadu).¹⁰⁹

Návrh na oddělení obce podává sama obec na základě kladného výsledku místního referenda a na základě rozhodnutí rady obce, případně starosty nebo zastupitelstva obce (pokud si to přímo vyhradí). Návrh podává obec krajskému úřadu, nejpozději však do 30. června předchozího kalendářního roku. Příslušný krajský úřad pak o oddělení části obce rozhoduje v přenesené působnosti a ve správním řízení. Pokud obec nepodá návrh do 30 dnů ode dne vyhlášení výsledků místního referenda, může tento návrh podat kterýkoliv občan obce. Jakmile krajský úřad rozhodne, a rozhodnutí nabude právní moci, musí krajský úřad zaslat opis tohoto rozhodnutí Ministerstvu vnitra, Ministerstvu financí, Českému úřadu zeměměřičskému a katastrálnímu, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu. V případě, že občané nebudou s rozhodnutím krajského úřadu souhlasit, mají právo podat řádný opravný prostředek – odvolání k Ministerstvu vnitra.¹¹⁰

Právním nástupcem je nově vzniklá obec, tedy dřívější část obce, která se oddělila od stávající obce. Co se týká nového názvu oddělené obce, tak po vyhlášení výsledků referenda obec požádá o souhlas s názvem nově vznikající obce Ministerstvo vnitra.

Změnou hranic obcí rozumíme takovou změnu, při které nedochází k připojení, sloučení ani oddělení části obce. Jedná se o změnu, která se uskutečňuje na základě dohody mezi obcemi po předchozím projednání s příslušným katastrálním úřadem. Uzavření dohody ovšem není podmíněno jeho souhlasem. O této změně rozhodují zastupitelstva obcí, ve kterých má dojít ke změně hranic, usnesením, ve kterém musí být uvedeny pozemkové parcely, které budou změnou hranic dotčeny, a katastrální území, do kterého

---

¹⁰⁹ Srov.: <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-a-dusledky-jeho-zmen-pdf.aspx> (cit.: 5.5.2012).

¹¹⁰ Srov.: §22, z. č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.

budou včleněny. Uzavření veřejnoprávní smlouvy (dohody o změně hranic) oznamuje obec Ministerstvu financí, příslušnému katastrálnímu úřadu a finančnímu úřadu. Obec by také měla změnu hranic projednat s vlastníky dotčených nemovitostí, nejedná se o obligatorní povinnost, ale v rámci předcházení budoucích sporů toto projednání metodika Ministerstva vnitra doporučuje (obligatorně je to v případě pozemkových úprav).¹¹¹

Změnou hranic obcí se mění tzv. správní obvod. Změna správního obvodu se ovšem nijak nedotýká vlastnictví nemovitostí, a to nejen třetích osob, ale také samotných obcí. Pokud by ovšem nastala situace, kdy by se obce na převodu svého majetku nedohodly, zůstanou pozemky a stavby ve vlastnictví obce, které patří (i pokud se ocitnou na území obce jiné). V případě, že by mělo dojít ke změně hranice obce, která je současně hranicí krajů, tak se tak může stát jen na základě ústavního zákona o vytvoření vyšších územně samosprávných celků.¹¹² Co se týká právních následků, tak oddělená část jedné obce se stává součástí katastrálního území obce druhé, přičemž zde přestávají platit právní předpisy obce, které toto území náleželo před změnou, a začínají zde platit právní předpisy obce, které území náleží po změně.¹¹³

4.2 Občané obce

Občanem obce je fyzická osoba a to při splnění dvou podmínek. První podmínkou je, že tato fyzická osoba je občanem České republiky¹¹⁴ a druhá podmínka je, že má na území obce hlášen trvalý pobyt.¹¹⁵ Občan České republiky má práva a povinnosti vůči státu, vyšším územně samosprávným celkům (krajům) a nižším územně samosprávným celkům (obcím). Občan státu musí mít také statut příslušnosti české, tento statut platí v případě, že má povolení k trvalému pobytu v České republice a zároveň je hlášen

---

¹¹¹ Viz.: Metodika ministerstva vnitra České republiky k aplikaci §§ 18-28 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dostupná na <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-a-dusledky-jeho-zmen-pdf.aspx> (cit.: 5.5.2012).

¹¹² Viz.: Čl. 2, z. č. 347/1997 o vytvoření vyšších územních samosprávných celků.

¹¹³ Srov.: Metodika ministerstva vnitra České republiky k aplikaci §§ 18-28 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, dostupná na <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-a-dusledky-jeho-zmen-pdf.aspx> (cit.: 5.5.2012).

¹¹⁴ Viz.: Z. č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbytování státního občanství

¹¹⁵ Vysv.: Místem trvalého pobytu se rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si občan zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním, popřípadě orientačním číslem, a který je podle zvláštního právního předpisu určen pro bydlení, ubytování nebo individuální rekreaci. (dostupné na: <http://www.brnenec.cz/article.asp?id=130>) (cit.: 4.3-2012).

k trvalému pobytu některé z obcí. Existuje zvláštní skupina obyvatel, která nemá trvalý pobyt v žádném, státě, jedná se o tzv. apatridy, nebo která má státní občanství ve více státech tzv. bipolarity. U těchto případů se jedná o negativní jev, který vzniká různorodostí vnitrostátních právních úprav jednotlivých členských států.¹¹⁶

Občan obce, může mít hlášen trvalý pobyt pouze v jedné obci,¹¹⁷ a to v místě jeho stavby, podnájmu, pronájmu či u příslušného obecního úřadu či magistrátu města. Dřívější právní režim dovoľoval tzv. přechodný pobyt, který byl ovšem od 1. 7. 2000 s účinností zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel¹¹⁸ zrušen. Právo na trvalý pobyt v obci má nejen osoba, která vlastní nemovitost ve které v obci bydlí, ale také osoba, která je v podnájemním nebo nájemním vztahu k určité nemovitosti a to za předpokladu, že se při nahlášení trvalého pobytu prokáže příslušnou smlouvou o podnájmu či pronájmu. Majitel, který příslušný objekt pronajímá, nemá právo nájemníkovi zakázat, aby si v tomto objektu přihlásil trvalý pobyt. Co se týká povinností občana související s trvalým pobytem, tak občan obce je při hlášení změny místa trvalého pobytu povinen přijít na místo ohlašovny v místě nového trvalého pobytu, zde vyplnit a podepsat formulář týkající se přihlášení k trvalému pobytu (tzv. přihlašovací lístek), předložit občanský průkaz, doložit vlastnictví bytu nebo domu nebo oprávněnost užívání bytu a zaplatit správní poplatky.

Občané obce disponují vůči obci určitými právy a povinnostmi. Tyto práva a povinnosti vychází z volebního principu, kdy si občané obce volí jako své zástupce členy zastupitelstva obce. Občan obce tedy disponuje právy a povinnostmi zejména vůči orgánům obce. Práva občana obce si můžeme rozdělit do pěti skupin. První skupinou jsou **práva vůči zastupitelstvu obce a jiným orgánům obce**, druhou skupinou jsou **práva podílet se na rozhodování v obci**, třetí skupinou jsou **práva vyjadřovat se k hospodaření obce**, čtvrtou jsou **práva vlastníka nemovitosti v obci** a pátou jsou práva **cizího státního příslušníka**, který požádal o trvalý pobyt v obci. Tyto práva jsou taxativně vymezena v zákoně o obcích a náleží občanovi obce, který dosáhl věku 18 let.

K právům týkajícím se zastupitelstva a jiných orgánů obce patří zejména:

1. právo volit a být volen do zastupitelstva obce, tzn. aktivní i pasivní volební právo do zastupitelstva obce

---

¹¹⁶ Srov.: HOLÝ, TOMÁŠ; Vývoj právní úpravy státního občanství od vzniku samostatné ČR; Diplomová práce; Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2006; (s. 9).

¹¹⁷ Viz.: Z. č. 133/2000 Sb., o vzniku a zániku trvalého pobytu.

¹¹⁸ Viz. Z. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel.

2. právo požadovat projednání určité záležitosti v samostatné působnosti obce zastupitelstvem nebo radou a to podle toho, do čí kompetence bude záležitost, která bude předmětem žádosti patřit. Zákonnou povinností příslušného orgánu obce je věc projednat nejpozději do 60 dnů od podání a v případě zastupitelstva obce do 90 dnů od podání, a to za podmínky, že je žádost podepsána minimálně 0,5% občanů obce, bez nároku na to, aby požadavku, uvedeném v žádosti bylo vyhověno, ale pouze na to, aby se jím příslušný orgán obce ve stanovené lhůtě zabýval a rozhodl o něm, ať už kladně či záporně.

3. právo vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem

4. právo nahlížet do usnesení a zápisů z jednání zastupitelstva, do usnesení rady, výborů zastupitelstva a komisí rady obce a pořizovat si z nich výpisy

5. právo podávat připomínky a podněty orgánům obce

K právům, kdy se občané mohou podílet na rozhodování v obci, náleží zejména:

1. právo hlasovat v místním referendu

2. právo na informace o chodu obce a právo na informace o životním prostředí

K právům, která se týkají hospodaření obce, patří:

1. právo vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce a k závěrečnému účtu obce za uplynulý kalendářní rok, a to buď písemně ve stanovené lhůtě, nebo ústně na zasedání zastupitelstva obce

2. právo nahlížet do rozpočtu obce a do jejího závěrečného účtu za uplynulý kalendářní rok

Práva vlastníka nemovitosti v obci:

Vlastník nemovitosti v obci, který dovršil věku 18 let má veškerá výše uvedená práva jako občan, který má v obci hlášen trvalý pobyt s výjimkou práva volit a být volen do zastupitelstva obce

Práva příslušníka cizího státu, který má v obci hlášen trvalý pobyt:

Této skupině náleží také veškerá výše uvedená práva a to i právo volit a být volen do zastupitelstva obce, ale pouze za předpokladu, že tak stanoví mezinárodní smlouva, kterou je Česká republika vázána.¹¹⁹

Podíváme-li se na práva občana, která nejsou taxativně zákonem vymezena, tak občané mají obecně právo na navštěvování mateřské školky v obci, školy, na navštěvování

---

¹¹⁹ Srov.: VEDRAL, JOSEF; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 16 – 17).

všech kulturních a sportovních zařízení v obci, na využívání infrastruktury v obci, na použití místní kanalizace apod.

Zvláštní skupinou občanů jsou tzv. **čestní občané obce**. Tento statut uděluje zastupitelstvo obce, pokud se osoba zasloužila významnou mírou o rozvoj obce. Tento statut může získat i cizinec nebo osoba bez státní příslušnosti, jedinou podmínkou je, že se musí jednat o žijící osobu, posmrtně udělené čestné občanství je sice také možné, ale takový to občan pak již nedisponuje určitými právy v obci. Čestný občan obce má pak právo vyjadřovat svá stanoviska na zasedání zastupitelstva obce v souladu s jednacím řádem zastupitelstva.¹²⁰ Postavení čestných občanů vůči obecním orgánům může obec upravit rozhodnutím, které může učinit i formou obecně závazné vyhlášky o čestném občanství.¹²¹

4.3 Majetek obce

Obec jako právnická osoba má právo vlastnit majetek a hospodařit s ním svým jménem a na vlastní odpovědnost. Hospodaření s majetkem obce patří do samostatné působnosti obce. Obec musí ovšem majetek spravovat a využívat hospodárně. Odpovědnost za řádné hospodaření s majetkem nese zastupitelstvo obce. Řádné hospodaření s majetkem se odráží zejména v rozvoji obce.¹²²

Co si představit pod pojmem majetek obce? Majetek obce zahrnují zejména finance, věci movité, věci nemovité a infrastrukturu. Přičemž **financemi obce** jsou například peníze na běžném účtě, na terminovaném účtě, akcie, nebo peníze na podílových účtech. **Věci movitými** mohou být vybavení úřadu, škol, kulturních domů a obecních organizací. Mezi **věci nemovité** patří pozemky, pole, lesy, zahrady, stavební parcely, komunikace, veřejná prostranství, chodníky, parky, rybníky, skládky komunálního odpadu, budovy jako obecní úřad, školy, školská zařízení, kulturní objekty, bytové domy, domy s pečovatelskou službou, domovy důchodců, domy občanského vybavení s rozsáhlými prostory pro komerční využívání, hrady, zámky, technologické objekty, hřbitovy, krematoria a sportovní

---

¹²⁰ Srov.: VEDRAL, JOSEF; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 17).

¹²¹ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění, Brno: Doplněk, 2006, (s. 14).

¹²² Srov.: VEDRAL, JOSEF; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR 2002; (s. 49).

zařízení. Mezi infrastrukturu řadíme vodovody, kanalizace, čistírny odpadních vod, veřejná osvětlení, rozvody plynu, vedení rozhlasu a kabelovou televizi.¹²³

Právo vlastnit majetek je důležitým předpokladem pro existenci územní samosprávy. Z hospodaření s majetkem obce plynou příjmy do rozpočtu obce. Orgány obce jsou z hospodaření s obecním majetkem odpovědny zejména občanům obce.¹²⁴

Obce vlastnily majetek, který roku 1948 přešel do vlastnictví státu a tento stav platil do roku 1990. Po prvních svobodných parlamentních volbách schválila totiž Česká národní rada zákon o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí,¹²⁵ kdy v podstatě došlo k tzv. navrácení majetku.

Podle výše uvedeného zákona přešly z vlastnictví státu do vlastnictví obce zejména věci a práva, které dříve náležely národním výborům; pozemky a stavby, které obce vlastnily k 31. 12. 1949 tzv. historický majetek; pozemky a stavby, které obce obdržely jako přidělci na základě rozhodnutí státních orgánů po 2. sv. válce tzv. přidělový majetek; obytné domy a pozemky ve vlastnictví České republiky, včetně rozestavěných souborů k 31. 12. 1992 tzv. rozsáhlá sídliště panelové zástavby; školy a školská zařízení, galerie a muzea, včetně jejich sbírek, kulturní domy, pokud na obce přešla tzv. zřizovatelská funkce těchto institucí.¹²⁶

Zákon o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí navrátil obcím také movité věci. Na základě velké privatizace získaly obce i infrastrukturu, počet navrácených akcií v oblasti energetiky a plynárenství byl odvozen od počtu obyvatel obce.

Výše uvedený navrácený majetek byl tedy základním majetkem, se kterým první zastupitelstva v letech 1991 – 1994 začala hospodařit. V průběhu dalších let byl Parlamentem České republiky schválen další zákon o majetku České republiky,¹²⁷ který umožňoval obcím získávat od státu další majetek.¹²⁸

---

¹²³ Srov.: ZÁMOSTNÁ, OLGA; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 50).

¹²⁴ Srov.: MARKOVÁ, HANA; Finanční hospodaření územních samosprávných celků; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (s. 27).

¹²⁵ Viz.: Z. č. 172/ 1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí.

¹²⁶ Srov.: MARKOVÁ, HANA; Finanční hospodaření územních samosprávných celků; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (s. 50).

¹²⁷ Viz.: Z. č. 219/2000 Sb.; o majetku České republiky.

¹²⁸ Srov.: ZÁMOSTNÁ, OLGA; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 51).

Co se týká samotného práva obce vlastnit obecní majetek, tak obec má právo majetek držet, užívat a nakládat s ním. Majetek obce tedy musí být využíván zejména účelně, a jak jsem uvedla již výše hospodárně v souladu se zájmy a úkoly obce, které ji vyplývají ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Majetek musí obec chránit před zneužitím, zničením a poškozením. Obec tedy musí chránit majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení. Tyto povinnosti jsou tzv. obecnými zásadami pro každého vlastníka majetku. V případě obcí, jsou tyto povinnosti taxativně vymezeny přímo v zákoně o obcích.

Obec může s majetkem také disponovat, to znamená, že ho může prodávat, převést na jinou osobu, směnit, darovat, pronajmout anebo nabídnout k výpůjčce. Tyto záměry ovšem musí vždy zveřejnit na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů, aby se k němu mohli zájemci vyjadřovat a předkládat své nabídky. Pokud by obec tento záměr nezveřejnila, bylo by veškeré disponování s majetkem od počátku právně neplatné s výjimkou pronájmu bytů a hrobových míst anebo pronájmu či výpůjčce majetku obce na dobu kratší 30 dnů.¹²⁹

Možnost hospodaření s majetkem ovlivňují povinnosti a odpovědnost k majetku. Obecní majetek není jednotlivce, ale obce jako veřejnoprávní korporace, jedná se totiž o majetek obecní, který tvoří mimo jiné i majetková práva. Možnost jiné osoby hospodařit s majetkem obce lze pouze na základě platně uzavřené smlouvy mezi obcí a touto osobou.¹³⁰ S majetkem ve vlastnictví státu obec hospodaří na základě smluv a vnitřních pravidel obce. Obec nesmí ručit za závazky fyzických a právnických osob, mimo výjimek stanovených zákonem.

Podíváme-li se na **způsoby nabytí obecního majetku**, tak obec může majetek nabýt tzv. **originárním způsobem** tzn., že si obec vytvoří majetek sama, například výstavbou nových budov či jiného nemovitého majetku. Další způsob nabývání majetku je **koupí na trhu, zděděním či darováním od soukromých osob, převodem majetku právní cestou a vyvlastněním za náhradu**. Existují také specifické formy nabytí obecního majetku a těmi jsou právě přechody majetku dle zákona o přechodu majetku některých

---

¹²⁹ Srov.: MARKOVÁ, HANA; Finanční hospodaření územních samosprávných celků; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (s. 31).

¹³⁰ Srov.: MARKOVÁ, HANA; Finanční hospodaření územních samosprávných celků; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (s. 28).

věcí z majetku České republiky do vlastnictví obcí. Tento majetek se vracel obci bez závazků, které na něm původně vázly. V případě, kdy se obec sloučila s jinou obcí a tím tak právně zanikla, neměla právo na navrácení tzv. historického majetku nárok. Právo na vrácení majetku měla v tomto případě pouze obec, která sloučením nově vznikla. Zároveň byl vyloučen přechod věcí, které před 1. červencem roku 2000 nabyly do vlastnictví jiné osoby než stát. Stát totiž v uvedeném časovém rozmezí považoval historický majetek obce, která se sloučila s jinou obcí, za výhradně svůj majetek a nabídl jej fyzickým osobám v rámci přidělového řízení.¹³¹

Obecní majetek je považován za obecní statek, slouží-li k uspokojování potřeb jednotlivců. Pokud obecní statek slouží všem občanům, tak se stává statkem veřejným. Statkem veřejným je například park nebo obecní silnice.¹³²

4.4 Samospráva a působnost obce

Samospráva je obecně veřejná správa, kterou provádí jiný veřejnoprávní subjekt než stát. Tímto subjektem jsou tzv. veřejnoprávní korporace. Samosprávu můžeme rozdělit na samosprávu územní, zájmovou¹³³ a školskou (akademickou). Pro účely této diplomové práce se budeme zabývat samosprávou územní. Územní samosprávu vykonávají v České republice dva typy veřejnoprávních korporací, těmi jsou obce a kraje. Jak je uvedeno již v předchozích kapitolách, tak jejich právo na územní samosprávu vychází přímo ze základního zákona našeho státu, jímž je Ústava České republiky.

Průcha k samosprávě uvádí: „*Myšlenka samosprávy je slučitelná jen s demokracií založenou na pluralitě společenských a politických zájmů, a jako taková je založena na partnerském vztahu státu a veřejnoprávních korporací jako subjektů samosprávy.*“¹³⁴

Pojem samospráva můžeme vymezit jednak z politického hlediska a jednak z právního. Z politického hlediska se samosprávou rozumí „*forma realizace veřejné správy*

---

¹³¹ Srov.: MARKOVÁ, HANA; Finanční hospodaření územních samosprávních celků; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (s. 28 - 29).

¹³² Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; Obce a kraje podle reformy veřejné správy v roce 2001, 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 79).

¹³³ Vysv.: Zájmovou samosprávu, nebo také profesní vykonávají například svazy, komory, nadace, školy, veřejnoprávní televize, apod. Zájmovou samosprávu vykonávají právnické a také fyzické osoby, kterým stát svěřuje úkoly.

¹³⁴ Cit.: PRŮCHA, PETR.; Aktuální otázky reformy veřejné správy; Brno: Masarykova Univerzita, 2000; (s. 9).

občany.¹³⁵ Z právního pohledu je samospráva vyjádřena jako od státu odlišný právně aprobovaný veřejnoprávní subjekt. Má postavení veřejnoprávní korporace. Takový to subjekt pak disponuje příslušným rozsahem moci veřejné.¹³⁶

S ohledem na právní vymezení je samospráva formou činnosti samosprávných subjektů, a to takovou formou, jejímž posláním je realizace vlastní samosprávné moci. Tato samosprávná moc v sobě zahrnuje jednak „*prvotní mocenskou pravomoc rozhodování v samosprávných otázkách, v nichž stát ponechává plný prostor samosprávným orgánům z hlediska její tvorby, a výkonnou samosprávnou pravomoc exekutivní k samosprávnému obsahu vlastních mocenských aktů.*“¹³⁷

Samospráva tedy znamená, že obec má možnost a právo řídit určité záležitosti v mezích zákonů. Provádí ji vlastními prostředky a vlastními silami. Výkon samosprávy není podřízen státní správě, ale může být státní správou dozorován.

Svoje historické kořeny má současná moderní samospráva v samosprávě středověkých měst a středověkém cechovním zřízení, přičemž k jejímu kvalifikovanějšímu vyjádření, a to zejména pokud jde o samosprávu územní, došlo v období tzv. liberálního právního státu.

Územní samospráva je tedy součástí správy veřejné, vykonávají ji veřejnoprávní korporace, kterými jsou v případě územní samosprávy obce a kraje. Výkon územní samosprávy je podřízen zákonu a suverénní moc přísluší státu jako celku. Územní samospráva je vykonávána v zájmu určitého územního společenství a disponuje tedy teritoriálním a personálním prvkem.

Charakteristickými znaky a principy samosprávy jsou: Jedná se o **veřejnoprávní korporaci; decentralizace** tzn., že část veřejných úkolů je zákonem či ústavou delegována z výkonu správních úřadů na subjekt odlišný od státu. Dalším principem je **princip subsidiarity**, který souvisí s decentralizací, kdy určité veřejné záležitosti jsou svěřeny subjektu nižšího řádu, který je blíže občanům určitého území; dále **relativní nezávislost**, což znamená demokratickou správu vlastních záležitostí ve veřejném zájmu a to, že orgány samosprávy nejsou podřízeny státní správě a nepatří do jejího hierarchického systému, nepodléhají tedy subordinaci. Dále je charakteristickým

---

¹³⁵ Cit.: PRŮCHA, PETR.; Aktuální otázky reformy veřejné správy; Brno: Masarykova Univerzita, 2000; (s. 9.)

¹³⁶ Ibidem (s. 9-10).

¹³⁷ Cit.: PRŮCHA, PETR.; Aktuální otázky reformy veřejné správy; Brno: Masarykova Univerzita, 2000; (s. 10).

znakem samosprávy **správní dozor**, jedná se o zajištění kontroly, která je prováděna správními úřady; dále **soudní kontrola** a **autonomní normotvorba**. Soudní kontrola je prováděna ve veřejnoprávních věcech krajskými soudy ve správním soudnictví a v soukromoprávních věcech civilními soudy. Autonomní normotvorba je pravomoc samosprávných veřejnoprávních korporací vydávat statutární předpisy, obecně závazné vyhlášky tzv. stavovské předpisy.

Působnost (kompetence) obecně znamená oblast činnosti subjektů veřejné správy, která se dotýká určitých společenských vztahů, potom se jedná o věcnou působnost. Dále je to činnost vykonávána na určitém území, tedy územní působnost a v určitém čase, tedy časová působnost.

Věcná působnost je v obci prováděna dvěma formami a to formou **samostatné působnosti** (samosprávou) a formou **přenesené působnosti** (státní správou).

Pro rozlišení samostatné a přenesené působnosti platí výkladové pravidlo a to, že přenesenou působnost upravuje hlava III. § 61 a následující, zákona o obcích a samostatnou upravuje hlava II. § 35 a následující, zákona o obcích. Samostatná působnost je taxativně vymezena v § 10 zákona o obcích, jedná se o výčet okruhů působnosti, kdy obec může obecně závaznou vyhláškou upravit povinnosti. Samostatná působnost má přímé označení také v hlavě VII. Ústavy České republiky, kdy je zastupitelstvu obce přiznáno právo vydávat v mezích své působnosti obecně závazné vyhlášky. Pro přenesenou působnost platí, že je uvedena v Ústavě v hlavě VII. v čl. 105, je zde uvedeno, že výkon státní správy lze svěřit orgánům samosprávy jen tehdy, stanoví-li to zákon. V § 11 zákona o obcích je pak uvedeno, že obec může v přenesené působnosti vydávat na základě zákona a v jeho mezích nařízení obce, jen je-li k tomu zákonem zmocněna.

Samostatnou působnost vymezuje tedy základní zákon státu, tedy Ústava České republiky, která přiznává základním územně samosprávným celkům právo na samosprávu a uvádí, že obec je samostatně spravována zastupitelstvem. Jedná se o tzv. přirozenou působnost. U samostatné působnosti se jedná o činnosti vlastní základním územně samosprávným celkům jako subjektu veřejné správy, které jsou vykonávány vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Pro rozlišení samostatné a přenesené působnosti platí, že pokud zákon nestanoví, že se jedná o přenesenou působnost nebo o působnost krajů, tak se jedná o samostatnou působnost, platí tzv. subsidiarita vůči působnosti krajů a státu. Samostatná působnost ovšem není absolutní, je omezena právě tím, že obce ji mohou vykonávat pouze na základě zákona a příslušných právních předpisů.

Dále je samostatná působnost subjektivním právem základních územně samosprávných celků, stát do ní může zasahovat jen z důvodů ochrany zákona a v mezích zákona. Obce mají k dispozici prostředky právní ochrany její samostatné působnosti před neoprávněnými zásahy státu a těmi jsou ústavní stížnosti. Na výkon samostatné působnosti obce přispívá stát finance prostřednictvím dotací ze státního rozpočtu.

Obec v samostatné působnosti rozhoduje o záležitostech, které jsou v zájmu obce a občanů, vytváří podmínky pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb občanů obce (jako je bydlení, zdraví, doprava, informace, výchova a vzdělávání, kultura, ochrana veřejného pořádku).

Úkoly vykonávané v samostatné působnosti mohou být obligatorní a fakultativní. Obligatorní znamená, že tyto úkoly je obec povinna plnit a fakultativní znamená, že je pouze na vůli orgánů obce, zda budou nebo nebudou určité záležitosti vykonávat.

Konkrétní záležitosti samostatné působnosti náleží do pravomoci zastupitelstva obce a rady obce.

Obec může v samostatné působnosti rozhodovat o:

- změnách území obce (slučování, oddělení, připojení, změny hranic)
- vnitřních záležitostech obce (konání místního referenda, volba a zřizování orgánů obce, záležitosti pracovně-právních vztahů k zaměstnancům obce a jejich odměňování, zřizování obecní policie, udělování čestného občanství obce a cen obce)
- hospodaření dle rozpočtu obce, hospodaření s majetkem obce a o podnikatelských aktivitách (zcizení a zatěžování majetku obce, poskytování a přijímání půjček, vydávání komunálních dluhopisů)
- zřizování právnických osob, příspěvkových organizací, organizačních složkách a peněžních fondů
- spolupráci obcí s jinými subjekty (uzavírání smluv k plnění konkrétního úkolu, zřizování svazků obcí k prosazování společných zájmů, spolupráce s obcemi jiných států)
- vydávání obecně závazných vyhlášek
- ukládání pokut (právo na užití správního uvážení)
- programu rozvoje územního obvodu obce
- schvalování územního plánu obce a regulačního plánu
- rozpočtu obce, rozpočtovém provizoriu
- o organizování různých anket, výzkumů veřejného mínění

- o zřizování části obce, stanovení názvu části obce, ulic a dalších veřejných prostranstvích
- řešení návrhů, podnětů a připomínek zastupitelů obce a orgánů obce¹³⁸

Do samostatné působnosti na základě zvláštních zákonů dále patří:

- zřizování a správa předškolních zařízení, základních škol, základních uměleckých škol a zařízení jim sloužících
- zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení úkolů požární ochrany v obci, včetně vydávání požárního řádu
- ochrana před alkoholismem a jinými toxikomániemi
- určování a vybírání místních poplatků
- ochrana veřejného zdraví ve věcech dezinfekce, deratizace a ochrany nočního klidu
- zajišťování připravenosti obce na mimořádné události a podílení se na provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatelstva
- provozování veřejného pohřebiště¹³⁹

Přenesená působnost je tzv. působnost delegovaná, cizí, doplňková. Zaručuje ji Ústava České republiky a její rozsah stanovuje zákon o obcích, dalšími zákony je doplňována. Výčet záležitostí patřící do přenesené působnosti se nachází ve zvláštních zákonech. Ústava přiznává výkon státní správy orgánům územních samosprávných celků, stanoví-li to zákon. Výkon státní správy je tedy delegován na orgány obcí, obec je tzv. nepřímým vykonavatelem státní správy a v přenesené působnosti vykonává záležitosti státu.

Na plnění úkolů v přenesené působnosti dostává obec příspěvek ze státního rozpočtu.¹⁴⁰ Obec se při výkonu přenesené působnosti stává správním obvodem. Na základě veřejnoprávní smlouvy mohou orgány jedné obce vykonávat přenesenou působnost i pro orgány jiné obce (jednou smluvní stranou je v tomto případě vždy obec s rozšířenou působností).

V případě, že orgán neplní povinnost dle zákona vykonávat státní správu v přenesené působnosti, učiní Krajský úřad nebo Ministerstvo vnitra opatření k nápravě,

¹³⁸ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK., *Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění*, Brno: Doplněk, 2006, (s. 42).

¹³⁹ Srov.: Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK., *Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění*, Brno: Doplněk, 2006, (s. 44).

¹⁴⁰ Vysv.: Zákon o obcích zaručuje, že obec obdrží příspěvek ze státního rozpočtu na plnění úkolů v přenesené působnosti. Takový příspěvek může mít formu roční dotace podle míry rozsahu vykonávané přenesené působnosti, ale může mít též formu účelové dotace na uhrazení nákladů, např. na provádění voleb do Parlamentu, krajů a voleb komunálních.

může správním rozhodnutím odebrat orgánům obce výkon přenesené působnosti a tímto výkonem pověřit jiné obce.

Při výkonu státní správy se obce řídí zákony, jinými právními předpisy (nařízení vlády, vyhlášky ministerstev a jiných ústředních správních orgánů), vnitřními předpisy (usnesení vlády, směrnice ministerstva a jiných ústředních správních orgánů) a opatřeními orgánů veřejné správy při kontrole výkonu přenesené působnosti.

Rozsah přenesené působnosti se může mezi jednotlivými obcemi lišit, neplatí zde totiž stejná zásada rovnosti obcí jako u samostatné působnosti. Rozsah přenesené působnosti závisí na typu obce (obce s minimálním rozsahem přenesené působnosti, obce s pověřeným obecním úřadem, obce s rozšířenou působností).¹⁴¹

Přenesenou působností disponují všechny obce, na něž je přenesen základní výkon státní správy, pokud nebyl přenesen na jinou obec smlouvou nebo rozhodnutím krajského úřadu pro neschopnost jeho řádného plnění. Obcemi s přenesenou působností jsou: obce s matričním úřadem, obce ze stavebním úřadem, obce s pověřeným obecním úřadem, obce s rozšířenou působností (statutární města a určené městské části v Praze), statutární města (mají povinnost v přenesené působnosti pořizovat územní energetickou koncepci stejně jako kraje, u ostatních obcí je to jen možnost v samostatné působnosti), Brno se zvláštní přenesenou působností (tato zvláštní přenesená působnost umožňuje Úřadu městské části Brno – střed a Magistrátu města Brna jednat v některých věcech státní správy ve vztahu k zahraničí, jedná se o zvláštní matriku a přestupky na úseku matriky našich občanů, kteří nemají a neměli trvalý pobyt na území České republiky), Praha s působností kraje¹⁴²

Zákonem stanovená přenesená působnost lze přenášet. Přenesení probíhá na základě veřejnoprávní smlouvy mezi obcemi buď stejné skupiny přenesené působnosti, nebo z obce s rozšířenou působností na obce s pověřeným obecním úřadem. Rozhodnutím krajského úřadu lze přenést také z obce s pověřeným obecním úřadem na jinou obec s pověřeným obecním úřadem a na základě rozhodnutí Ministerstva vnitra také z obce s rozšířenou působností na jinou obec s rozšířenou působností. Takový přenos státní správy může být jednosměrný a dvojsměrný. Jednosměrný znamená, že menší obec pověří

---

¹⁴¹ Srov.: VEDRAL, JOSEF; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 18).

¹⁴² Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění, Brno: Doplněk, 2006, (s. 46).

výkonem přenesené působnosti obec větší a dvojsměrný, že obce si rozdělí přenesenou působnost podle jednotlivých odvětví správy pro celé území svých obcí.¹⁴³

Nutno říci, že věcná působnost se může měnit, proto je možné změnit charakter samostatné působnosti v přenesenou a naopak. Příkladem může být vydávání tržních řádů, kdy až do novely živnostenského zákona roku 1997 byly tržní řády brány jako obecně závazná vyhláška v samostatné působnosti. Nový zákon o obcích zařadil do samostatné působnosti schvalování územního plánu obce a regulačního plánu, obecně závaznou vyhláškou, což do roku 2000 bylo záležitostí přenesené státní stavební správy na obec.¹⁴⁴

Shrneme-li tedy působnost obce, tak **samostatná působnost** je výrazem samosprávného postavení obcí. V samostatné působnosti jsou spravovány záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů, nejsou-li zájmy svěřeny krajům. Samostatná působnost je vymezena okruhem společenských vztahů, předmětem, obsahem a rozsahem činnosti, v nichž obec realizuje svoji pravomoc. V samostatné působnosti náleží zastupitelstvu obce vydávat obecně závazné vyhlášky obce.

Přenesená působnost znamená podíl obce na výkonu státní moci a správy ve věcech, které stanoví zákon. O výkon přenesené působnosti se jedná zejména při rozhodování o právech a povinnostech občanů a právnických osob, vydávání nařízení obce, o správních poplatcích, o přestupcích a jejich trestání. Přenesená působnost je svěřena obci v základním rozsahu a je vykonávána orgány obce. Při výkonu přenesené působnosti je obec správním obvodem. Na základě přenesené působnosti náleží radě obce vydávat nařízení obce.

4.5 Symboly obce

Obce mají právo užívat vlastní symboly. Těmito symboly jsou znak obce, prapor, razítko, pečeť a ceny obce. Většina těchto symbolů má historický základ. Pokud ovšem obec nemá svůj historický znak a vlajku, tak o ně může požádat Poslaneckou sněmovnu. Předseda Poslanecké sněmovny na návrh obce, znak a vlajku obci udělí. Obec může znak sama navrhnout, v tomto případě si předseda Poslanecké sněmovny požádá o stanovisko

---

¹⁴³ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; *Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění*, Brno: Doplněk, 2006, (s. 49).

¹⁴⁴ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; *Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění*, Brno: Doplněk, 2006, (s. 53).

Podvýbor pro heraldiku Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu. Vyžádání tohoto stanoviska ovšem není zákonnou povinností předsedy Poslanecké sněmovny. Předseda Poslanecké sněmovny může také udělit znak městské části po vyjádření statutárního města, tento znak se pak užívá obdobně jako znak obce.

Co se týká změny a charakteru užívání symbolů, tak si je obec na základě respektování zákonných ustanovení může v samostatné působnosti upravit obecně závaznou vyhláškou.¹⁴⁵

Znak obce

Znakem obce¹⁴⁶ je erb obce, který tvoří barevný obrazec na štítu vytvořený podle heraldických pravidel jako stálé znamení právního statusu obce. Znaky obcí mají historické základy v křížových výpravách panovníka, kdy ho měly reprezentovat. Mimo panovníka reprezentovaly znaky také šlechtu. Od 12. století začaly být užívány i středoevropskými městy a církví. Znaky byly udělovány jen městům a městysům panovníkem, který disponoval také právem je měnit.¹⁴⁷

Znak se užívá zpravidla pro označení sídla orgánů obce vedle velkého státního znaku. Dále může být používán v záhlaví významných listin a písemných dokumentů, k vnějšímu označení budov nebo místností, na orientačních a propagačních tabulích, na některých předmětech a jiném majetku obce nebo organizací jí založených, řízených nebo spravovaných, na propagačních tiscích a publikacích, na upomínkových předmětech.¹⁴⁸

Pokud by měl zájem znak užívat i jiný subjekt než obec, musí tento subjekt obec požádat o souhlas s jeho užíváním.¹⁴⁹ Pokud by je fyzická osoba užívala bez souhlasu obce, mohla by být stíhaná za přešůpek proti pořádku ve veřejné správě. V případě právnických osob by byl možný pouze postih fyzické osoby za přešůpek. Pokud by ovšem obec měla užívání znaku upraveno obecně závaznou vyhláškou, byl by možný postih za

---

¹⁴⁵ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; *Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění*, Brno: Doplněk, 2006, (s. 10).

¹⁴⁶ Vysv.: *Nauka o erbech se nazývá heraldika*.

¹⁴⁷ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; *Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001*; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 54).

¹⁴⁸ Viz.: *Obecně závazná vyhláška č. 1/2012 obce Doubravčice o užívání znaku a vlajky (praporu) obce ze dne 12. 3. 2012*; dostupné na: <http://www.doubravcice.cz/attachments/article/161/Vyhláška%20č.%201-%202012.pdf> (cit.: 10. 5. 2012).

¹⁴⁹ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; *Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001*; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 54).

porušení obecně závazné vyhlášky. Za zničení znaku nebo jeho znevážení by byl možný postih fyzické osoby za přestupek na úseku všeobecné vnitřní správy pokutou.¹⁵⁰

Vytváření a popis znaku obce podléhají určitým heraldickým pravidlům, těmito pravidly jsou:

- erb se musí kreslit na štít, který může být francouzský, gotický, soudečkový apod.
- erb má být jednoduchý a zřetelný
- barevnost erbu tvoří dva základní kovy (zlato a stříbro), později železo a ocel, čtyři barvy (černou, červenou, modrou a zelenou) a čtyři kožešiny (hermelín, kunina, popeličina a sobolína), přičemž platí, že kov se musí klást na barvu a naopak, nesmí se klást barva na barvu a kov na kov. Na červený štít tedy přísluší stříbrná břevna nebo naopak. Kovy a kožešiny byly původní materiály, které byly často používány na vytvoření plastických znaků. Kožešiny a kovy byly na štít v minulosti připevňovány.
- na štít se vkládají heraldické figury a to základní (kůly, břevna, hroty, kříže), obecné/přirozené (člověk, rostliny, zvířata), nadpřirozené (božstva, světci, andělé, potvory, obludy, bájná zvířata), umělé (zbraně, nástroje, písmena)

Zajímavostí je, že v období baroka a rokoka se základní pravidla pro tvorbu erbů nedodržovala a v erbech se objevovalo mnoho zvláštností (výjimek z heraldických pravidel).¹⁵¹

Při popisu znaku se orientace stran pravé a levé popisuje z hlediska nosiče znaku (ne z pozice pozorovatele). Nejprve se popisuje tvar a tinktura štítu a potom se popisují s uvedením barevnosti jednotlivé heraldické figury. V případě složeného erbu se popisují jednotlivá pole štítu a to shora dolů a zprava doleva.¹⁵²

Vlajka vs. prapor obce

Vlajka¹⁵³ je definována jako různobarevný kus látky, obdélníkového, čtvercového nebo jinak pevně stanoveného tvaru a poměru stran. Pro vlajku je charakteristická její vodorovná poloha a její upevnění k vlajkové tyči nebo stožáru.

---

¹⁵⁰ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; Obecní samospráva, Zákon o obcích v komentovaném znění, Brno: Doplněk, 2006, (s. 10 - 11).

¹⁵¹ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK.; Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 55).

¹⁵² Srov.: Ibidem (s. 55).

¹⁵³ Vysv.: Naukou o vlajkách a praporech se zabývá tzv. vexilologie.

Prapor na rozdíl od vlajky nemá předepsaný poměr stran a používá se ve vodorovné, šikmé i svislé poloze. Prapory se používají pouze jako symbol konkrétní vojenské jednotky.

„Rozdíl mezi vlajkou a praporem byl vymezen již v zákoně č. 121 v roce 1920, v zákoně č. 269 z roku 1936. Pojem vlajka se v první republice nepoužíval pouze ve spojení státní vlajka, ale též pro označení symbolu územní korporace. Zároveň i pojem prapor byl užíván ve spojení státní prapor nebo jako symbol obce či jiné korporace. Poúnorová zákonná úprava omezila princip územní samosprávy, ale užívání vlajek či praporů bylo rovněž upraveno zákonem. Zákon č. 367/1990 Sb. však nastolil stav, kdy vlajka byla vnímána výhradně jako symbol státu, zatímco prapor je něco vlajce podobného, co užívají města či jiné korporace. Tuto úpravu převzal i zákon č. 3/1993 Sb., který vymezuje pouze pojem vlajka, stejně jako zákon č. 352/2001 Sb. Také nová zákonná úprava obecního zřízení, zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, již používá pouze termínu prapor obce.“¹⁵⁴

Prapor je obci a městské části udělován za podobných podmínek jako výše uvedený znak obce. Existují případy, kdy se na prapor obce použije heraldické znamení, které je použité ve znaku obce. Většina historických praporů ovšem totožné heraldické znamení se znakem nepoužívá, protože původní funkcí praporu je zjednodušení znaku a to právě vynecháním heraldických figur a jiných symbolů. Barvy použité na praporu vycházejí z barev, které jsou použity ve znaku obce.

Prapor obce lze užívat například při slavnostních příležitostech, významných jednáních a setkáních, při událostech mezinárodního, regionálního a obecního charakteru, při státních svátcích České republiky, při volbách, při smutečních příležitostech (spouští se na půl žerdi).¹⁵⁵

Razítko – pečeť obce

Obce a městské části mohou (ale nemusí) při výkonu samostatné působnosti používat razítko obce se svým znakem, ale pouze v případě, kdy není zákonem stanoveno použití úředního razítka s malým státním znakem.¹⁵⁶ Zákon o obcích nezavádí pro razítko obce název úřední razítko. Na razítku obce bývá vyobrazen uprostřed znak obce a po

---

¹⁵⁴ Cit.: LEVÁ, IVANA; Stenoprotokol 27. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 13. února 2004; dostupné na <http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027121.htm> (cit.: 6. 5. 2012).

¹⁵⁵ Viz.: Obecně závazná vyhláška č. 1/2012 obce Doubravčice o užívání znaku a vlajky (praporu) obce ze dne 12. 3. 2012; dostupné na: <http://www.doubravcice.cz/attachments/article/161/Vyhláška%20č.%201-%202012.pdf> (cit.: 10. 5. 2012).

¹⁵⁶ Vysv.: Malý státní znak se užívá při výkonu přenesené působnosti.

obvodu celý název obce. Razítka se vyvinula z tzv. pečeti,¹⁵⁷ které používaly obce dříve. Na pečetích bylo zobrazeno pečetní znamení, které vycházelo u měst ze znaku města. U ostatních obcí se právě pečeť stávala historickým zdrojem pro vytváření jejich znaku. Podoba ani tvar razítka obce nejsou stanoveny zákonem, mimo razítka statutárních měst. Pro statutární města tedy platí, že v jejich středu je vyobrazen jejich znak a po obvodu razítka uveden celý název obce. Co se týká tvaru razítka statutárních měst, tak ten není zákonem pevně stanoven, ale z povahy vhodnosti se používá kulatý.

Pečeť je znak, který je vytištěný na dokumentech nebo jiných předmětech. Slouží většinou k ověření pravosti dokumentů, protože jakmile je dokument otevřen, dojde k poškození pečeti. Díky tomuto poškození pečeti je potom jasné, že dokument byl přečten. Obrazec se na pečeť tiskne razídkem, kterému se říká pečetidlo či pečetní typář. Hlavní funkcí pečeti je funkce uzavírací (chránění dokumentu - zapečetění), pověřovací (prokazování určitého pověření) a ověřovací (prokazuje pravost dokumentu – zpečetění).

V současné době se k vytvoření pečeti používá španělský pečetní lak, jehož složením je vosk s příměsí silic a olejů. V dřívějších dobách se používal včelí vosk s příměsí a nejstarším materiálem pečeti byla hlína.

Pečeť a razítko obce se používají na dokumenty vydávané v rámci samostatné působnosti obce.

Ceny obce

Obec může v samostatné působnosti zřizovat a udělovat ceny obce za umělecká, vědecká a jiná díla, které mají pro obec význam. Nositelem ceny obce může být osoba fyzická i právnická, občan obce, občan jiné obce, apatrida, bipolita, občan Českého státu, občan cizího státu.¹⁵⁸

Jiné symboly

Jinými symboly obce mohou být tzv. primátorské insignie (u statutárních měst), závěsný odznak se státním znakem, který je užíván zejména při slavnostních příležitostech, svatebních obřadech.¹⁵⁹

---

¹⁵⁷ Vysv.: Studium pečeti se zabývá sfragistika.

¹⁵⁸ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 56).

¹⁵⁹ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 57).

Většinu jiných zvláštních symbolů, které nejsou upraveny zákonem, mají zejména historická města, jedná se například o zakládací listiny města, historická privilegia, právní knihy, barvy města a hudební skladby či písně (tzv. hymna obce).¹⁶⁰

---

¹⁶⁰ Srov.: KOUDELKA, ZDENĚK; *Obce a kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001*; 2. aktualizované a doplněné vydání, Praha: Linde, 2001; (s. 57).

5 Normotvorba základních územně samosprávných celků

Obce v rámci přenesené a samostatné působnosti disponují právem vydávat právní předpisy. V rámci samostatné působnosti náleží zastupitelstvu obce právo na vydávání obecně závazných vyhlášek obce. V rámci přenesené působnosti radě obce právo na vydávání nařízení obce.

Pravidla pro vydávání těchto právních předpisů upravuje tzv. Metodická pomůcka Ministerstva vnitra. Zpracovatelem této metodické pomůcky je Odbor dozoru a kontroly veřejné správy Ministerstva vnitra. Tato metodická pomůcka nese název „Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a hlavního města Prahy.“

Metodická pomůcka vychází z toho, že pro vydávání právních předpisů na místní úrovni existují ústavní a zákonné předpoklady. Vydávání nařízení je upraveno v hlavě III. zákona o obcích a vydávání obecně závazných vyhlášek v hlavě VII. zákona o obcích. Ústavní zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek nalezneme v hlavě VII. Ústavy České republiky a to v článku 104 odst. 3. „Zastupitelstva mohou v mezích své působnosti vydávat obecně závazné vyhlášky.“¹⁶¹ Vydávání nařízení je v Ústavě upraveno v čl. 79 odst. 3, podle něhož orgány územní samosprávy mohou na základě zákona a v jeho mezích vydávat právní předpisy, jsou-li k tomu zákonem zmocněny. Vydání nařízení je podmíněno výslovným zákonným zmocněním tzn., že zákon musí obce výslovně zmocnit k tomu, aby ho mohly vydat. Neexistuje-li tedy výslovné zákonné zmocnění, nemůže obec nařízení vydat (na rozdíl od obecně závazné vyhlášky). Těchto zákonných zmocnění ovšem není příliš, jedná se například o zákon o právu shromažďovacím, zákon živnostenský, zákon o pozemních komunikacích apod.¹⁶² Obce mohou tedy vydávat právní předpisy pouze v případě, že jsou k tomu zákonem zmocněny.

Obce mohou vydávat obecně závazné vyhlášky, které musí ovšem být v souladu se zákonem. Věcný rozsah vydávání obecně závazných vyhlášek obcí je vymezen v § 10 zákona o obcích. Tyto povinnosti spočívají zejména v příkazu nebo zákazu určitého jednání.

---

¹⁶¹ Cit.: Čl. 104, odst. 3, z. č. 1/1993 Ústava České republiky.

¹⁶² Srov.: BŘEŇ, JAN; Obec a právo, Příručka pro starostu menší obce, Základní dílo včetně 7. aktualizace; Nakl. Dr. Josef Raabe, s.r.o., 2009, (A/1.2/33).

Legislativní proces schvalování právních předpisů obce¹⁶³

Návrh právního předpisu obce buď zpracovává věcně příslušný úsek, odbor úřadu, zaměstnanec nebo skupina zaměstnanců. Jedná se o tzv. zpracovatele návrhu právního předpisu. Zpracovatel návrh se musí při jeho vytváření řádně seznámit s platnou právní úpravou, aby byl v obraze s věcnými důvody. Součástí návrhu je i **důvodová zpráva**, která se zabývá zejména oblastmi jako je vyhodnocení platného právního stavu, uvedou se v ní důvody, proč je potřeba nová právní úprava. Důvodová zpráva dále uvede, čeho má být novou právní úpravou dosaženo a jakým způsobem to bude realizováno. V návrhu mohou existovat i variantní řešení, přičemž není vyloučeno, aby došly až ke schválení u zastupitelstva. Důvodová zpráva se musí zabývat i ekonomickými předpoklady pro realizaci tzn. jaký bude finanční dopad, pokud by byl právní předpis přijat a zda je zapotřebí vyčlenit v rozpočtu nějaké prostředky. Zaobírá se také tím, jak bude personálně tato právní úprava zajištěna (dopad na pracovní síly) a jaký bude mít dopad na občany.¹⁶⁴

Zpracovatel zajišťuje také připomínkové řízení. Musí tedy návrh zaslat dalším odborům, útvarům, oddělením v rámci svého úřadu, Krajskému úřadu, organizacím a institucím, které se podle zvláštních právních předpisů mají k problematice vyjádřit, návrh může zaslat i právníkům k posouzení. Lhůta pro vyjádření je zpravidla 15 dní, ale zpracovatel většinou přihlíží k tomu, aby se dožádané orgány byly schopny stihnout vyjádřit. Doporučuje se tedy, aby konec lhůty byl stanoven konkrétním datem. Dožádaný orgán má právo se k návrhu vyjádřit z věcného hlediska i z hlediska souladu navrhované právní úpravy s právním řádem a dodržení legislativně – technických pravidel.

Při připomínkovém řízení může dojít i k rozporným stanoviskům, které je pak zapotřebí projednat a vyhodnotit tak, aby došlo ke konsenzu. Pokud ke konsenzu nedojde, dostanou se připomínky až ke schvalování v zastupitelstvu. Zpracovatel o připomínkovém řízení zpracovává zprávu, ve které je uvedeno s kým byl návrh projednán a jakých výsledků bylo dosaženo. U obecně závazných vyhlášek se doporučuje, aby ji projednala i rada obce a zaujala k ní stanovisko, které následně sdělí zastupitelstvu.¹⁶⁵

---

¹⁶³ Viz.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

¹⁶⁴ Srov.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

¹⁶⁵ Srov.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

Nařízení schvaluje rada obce, v případě, že v obci rada nepůsobí, tak její působnost vykonává starosta, a nařízení následně schvaluje zastupitelstvo.

Právní předpis musí být před vyhlášením vždy podepsán. Schválení právního předpisu se následně projeví v usnesení orgánu, který jej schvaloval. Předpokladem platnosti právního předpisu je jeho vyhlášení (vyvěšení na úřední desce obecního úřadu, v Praze ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy).

Účinným se právní předpis obce stává 15 dní po vyhlášení, pokud není stanoveno nebo uvedeno v předpise jinak. V případě naléhavosti veřejného zájmu může právní předpis nabýt účinnosti ihned, ale nejdříve dnem vyhlášení. U obcí, které vykonávají rozšířenou působnost, se právní předpis vyvěsí i na úředních deskách jejich správních obvodů.¹⁶⁶

Právní předpisy obcí lze měnit pomocí tzv. novelizace. Při novelizaci musí orgány obce zhodnotit, zda je vhodnější novelizace nebo vydání zcela nového právního předpisu. S ohledem na právní sílu platí to, že nařízení lze zrušit pouze nařízením a obecně závazná vyhláška pouze obecně závaznou vyhláškou. U novelizace je vždy nutné zkoordinovat dopady původní právní úpravy a nové právní úpravy a případné rozpory upravit v přechodných ustanoveních.¹⁶⁷

Obce musí vést také evidenci právních předpisů, která musí obsahovat číslo, název, datum schválení, datum platnosti, datum nabytí účinnosti a popřípadě pozbytí účinnosti. Na konci roku se číselná řada předpisů uzavírá. Platí, že právní předpis musí být každému přístupný. Právní předpisy se evidenčně zasílají Krajskému úřadu a Ministerstvu vnitra, pokud by o to požádali.

K právním předpisům musí být také umožněn dálkový přístup. Pokud obec nemá možnost dálkový přístup zajistit, musí tak požádat jinou obec, prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy, aby ho zajistila.¹⁶⁸

Shrneme-li tedy **legislativní proces** obcí, tak vydání právního předpisu obce předchází záměr, že chci regulovat určité společenské vztahy. V této fázi je hlavním iniciátorem rada nebo zastupitelstvo, čili schvalovatel. Tento záměr musí být následně obsahově zformulován. Musí být prověřena přípustnost k vydání právního předpisu a

---

¹⁶⁶ Srov.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

¹⁶⁷ Srov.: Ibidem

¹⁶⁸ Srov.: Ibidem

soulad s platnou právní úpravou. Dále je zpracován text a obsahové zaměření právního předpisu. Poté proběhne připomínkové řízení a dohádovací řízení o připomínkách. Připomínky se zapracují do textu. V rámci připomínkové řízení se zjistí schopnost právního předpisu působit v území. Zpracuje se důvodová zpráva o nepřijatých připomínkách a proběhne právní a jazyková korektura. V konečné podobě návrh přechází ke schválení do příslušných orgánů (rady nebo zastupitelstva obce). Následuje uveřejnění na úřední desce (u hlavního města Prahy ve Sbírce právních předpisů hlavního města Prahy). Vyvěšením proběhne vyhlášení.

Při tvorbě všech právních předpisů je zapotřebí zajistit jejich určitou životnost. Je špatné, aby právní předpis platil například 2 měsíce a pak se novelizoval. Při tvorbě právních předpisů se musí brát ohled na to, aby mohly platit co nejdéle, protože občané je dostávají do podvědomí a začínají je respektovat až po určité době.

Legislativně technická pravidla pro tvorbu právních předpisů¹⁶⁹

Existují dva typy těchto pravidel, obecná a speciální. **Obecná pravidla** stanoví obecné zásady při tvorbě obecně závazných vyhlášek a nařízení. Právní předpis vydaný na místní úrovni veřejné správy tedy musí mít normativní charakter (musí obsahovat obecně závazné pravidlo chování). U obsahu takového předpisu je potřeba dodržet další zásady a to zejména to, že vyjádření normy musí být přesné a musíme se vyvarovat mnohomluvnosti. Platí, že právní předpis neupravuje věci, které jsou z povahy věci samozřejmé. Při formulování normy se musí zajistit to, aby toto pravidlo chování neodporovalo jiným pravidlům chování, a aby normativní formulace neumožňovala různý výklad. U vžitého obsahu slova se tento obsah musí dodržovat. Pokud použijeme v normě slovo s více významy, musí být zřejmé, v jakém významu jsme ho použili. Musíme používat pojmy ve stejném významu. V rámci obecných předpokladů se právní předpis musí formulovat tak, aby se uchovala jeho srozumitelnost. Do nového právního předpisu nelze přejímat ustanovení jiného právního předpisu, lze to realizovat pouze odkazem pod čarou. Slovesa se v právních předpisech formulují pouze v oznamovacím tvaru, podstatná

---

¹⁶⁹Viz.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

jména v jednotném čísle a používá se přítomný čas. Za nežádoucí se považuje používání složitých souvětí a velké množství vedlejších vět.¹⁷⁰

Speciální pravidla se vztahují k používání cizích slov. Cizí slova se v právních předpisech mají používat pouze výjimečně a pouze tehdy, pokud jsou součástí vžité terminologie a pokud je nelze nahradit příslušným českým výrazem. V právních předpisech lze pracovat i s alternativami, které se poznají díky spojkám „nebo a anebo.“ Obecně platí, že do právních předpisů nepatří legislativní zkratky, mohou se však použít, ale nikdy ne v nadpisu. Legislativní zkratka se používá v okamžiku prvního použití pojmu, následně pak v textu na tuto zkratku odkazujeme. Číselné označení právních předpisů obcí je stejné jako u právních předpisů na celostátní úrovni (číslo předpisu/rok). U některých právních předpisů můžeme používat i obecně vžitý název. Právní předpis obce se může obsahově členit na články, které se následně dělí na odstavce. Předpis může obsahovat i přílohy. U přílohy je potřeba na ni odkázat v textu (Viz. Příloha a její název). Přílohy se označují arabskými číslicemi. Každý předpis musí obsahovat název a úvodní větu. Musí z něj být zřejmé, zda se jedná o právní předpis vydaný v samostatné nebo přenesené působnosti (jestli se jedná o obecně závaznou vyhlášku nebo nařízení). V předpise musí být uvedena obec, která ho vydala, číslo a rok, stručný obsahový název, který musí být výstižný, stručný a krátký. Musí být také patrné, kdo právní předpis vydal, jestli zastupitelstvo nebo rada a také na kterém zasedání ho schválili. Schválení právního předpisu bude součástí usnesení příslušného orgánu obce. V úvodu musí být také uvedeno, na základě jaké právní úpravy byl právní předpis vydán. U obecně závazných vyhlášek může být uvedeno na základě zvláštního zákona nebo dle zákona 128/2000 Sb.,(zákon o obcích) pokud není zvláštní zákon odkáže se na § 10 z. č. 128/2000 (zákon o obcích). U nařízení musí být uvedeno dle zvláštního zákona. Vždy také musí být za názvem zákona uvedeno ve znění pozdějších předpisů, jelikož derogace je u obecně závazných vyhlášek a nařízení nepřípustná. V právních předpisech obcí nenalezneme tzv. sankční ustanovení, sankce může být totiž uložena jen na základě zákona. Sankce se tak řeší odkazem pod čarou na příslušný zákon, který sankci řeší. Sankcemi za porušení právního předpisu obce mohou být na úrovni přestupků a správních deliktů a to na základě subjektivní i objektivní odpovědnosti.

---

¹⁷⁰ Srov.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

Při rozporu mezi právním předpisem obce a právním předpisem kraje se tento vztah musí upravit ve zrušovacích ustanoveních, nelze se totiž spoléhat na interpretační pravidla. Musí být patrné, které ustanovení nebo právní předpis nový právní předpis zrušuje.¹⁷¹

Obce si mohou stanovit další pravidla a postupy pro tvorbu právních předpisů, musí ovšem při tomto stanovování dodržet vnitřní předpisy nebo řády, které upravují tvorbu a vznik právních předpisů včetně jeho schvalování a vyhlášení.

Existuje také pojem „legislativně – technické požadavky,“ tímto pojmem rozumíme, systém právních předpisů tzn. jeho členění.

5.1 Obecně závazná vyhláška obce

Obecně závazná vyhláška obce je podzákonný právní předpis (sekundární), který vydává zastupitelstvo obce v samostatné působnosti. Vydávání obecně závazné vyhlášky je právem, kterým obec disponuje. Nejedná se o prováděcí právní předpis, neprovádí zákon, ale na základě zákona stanoví nové povinnosti, které by jinak adresátům nepříslušely. Jedná se o statutární předpis, abstraktní správní akt, formu realizace samostatné působnosti obce a bližší určení ústavně zaručeného práva na samosprávu.

Při vydávání obecně závazných vyhlášek se obec řídí zákony, které vymezují věcné úkoly samostatné působnosti obce. Zavazuje nejen občany obce, ale všechny osoby, které mají k obci určitý vztah. Zmocnění k ukládání povinností obecně závaznou vyhláškou obcím plyne tedy z Ústavy České republiky a § 10 zákona o obcích pouze vymezuje okruhy, ve kterých mohou subjektům ukládat povinnosti. Povinnosti ovšem obce nemohou ukládat tam, kde to již učinil zákon.

Podmínkou **platnosti** obecně závazné vyhlášky je její vyhlášení. Vyhlášením se obecně závazná vyhláška obce stává součástí právního řádu České republiky. Vyhlášení probíhá vyvěšením na úřední desku obecního úřadu. Obec může vyhlásit obecně závaznou vyhlášku také v místním tisku, místní televizi, knihovně apod. **Účinnosti** nabývá 15 dnem následujícím po dni vyhlášení. Účinnost pozdější – je stanovena datem nebo skutečností, která má nastat (například účinnost zákona). Účinnost dřívější – musí být v obecně závazné vyhlášce uvedena (platí ovšem podmínka, že nejdříve může nastat vyvěšením na úřední

---

¹⁷¹ Srov.: Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy; dostupné na: <http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-provydavaniprav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx> (cit.: 23. 5. 2012).

desce). Předpokladem dřívější účinnosti je naléhavý obecní zájem (například katastrofy, epidemie apod.).

Obecně závazné vyhlášky mohou ukládat povinnosti:

- 1) k zabezpečení veřejného pořádku (může zakázat či omezit činnosti narušující veřejný pořádek, dobré mravy, ochranu bezpečnosti, zdraví a majetku)
- 2) pro pořádání sportovních a kulturních akcí, tanečních zábav a diskoték
- 3) k zajištění udržování čistoty ulic a jiných veřejných prostranství, k ochraně životního prostředí, zeleně v zástavbě a ostatní veřejné zeleně, k užívání zařízení obce sloužících potřebám veřejnosti.¹⁷²

Obce se v určitých situacích pouštěly do regulace celé řady věcí, které jsou ovšem upraveny zákonem a tak duplicitně nebo nad zákonnou úpravu začaly omezovat práva občanů v dané oblasti. V těchto případech takový spor řeší Ústavní soud České republiky. Uvedme si tedy (na základě nálezů Ústavního soudu České republiky), které oblasti nelze omezit obecně závaznou vyhláškou obce a které naopak omezit lze.

Záležitosti a povinnosti, které nelze upravit obecně závaznou vyhláškou:

- 1) zákaz kouření na veřejném prostranství (nález Ústavního soudu č. 20/2008 Sb., zrušení obecně závazné vyhlášky města Jirkova)
- 2) vydávání provozních řádů formou obecně závazné vyhlášky pro koupaliště, pískoviště, hřbitovy a knihovny, ústavní zařízení a ústavy zdravotní péče¹⁷³ (tyto záležitosti upravuje zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví,¹⁷⁴ zákon číslo 256/2001 Sb., o pohřebnictví¹⁷⁵)

---

¹⁷² Viz.: Z. č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.

¹⁷³ Vysv.:Nález ústavního soudu: Obecně závazná vyhláška regulovala povinnosti, které byly totožné s tím, co bylo sankcionováno zákonem. Ústavní soud vyslovil názor, že nelze plošně regulovat zákazy tzn., že obec musí při formulování určitých povinností přihlížet k místním zvláštostem. Obec v tomto případě upravovala povinnosti k místům, na která neměla právo.

¹⁷⁴ Viz.: § 4 – pitná voda a podmínky k dodání pitné vody – tady zákonodárce ukládá provozovatelům vydat provozní řád; § 6 – provoz škol a školských zařízení – provozní řád, který zajistí zdravé životní podmínky pro děti, mládež, žáky a studenty s ohledem na jejich věkovou kategorii, dodržení pitného nebo pohybového režimu.

¹⁷⁵ Vysv.: Provozní řád jsou povinni vydat provozovatelé pro pohřebiště, krematoria, pro ukládání pozůstatků a exhumaci tzn. zákon tuto pravomoc dává subjektu, který tyto instituce provozuje a není možno nad rámec těchto povinností uložit povinnosti další nebo zakázat nějaké činnosti. Může to být upraveno pouze obecně závaznou vyhláškou, která se vztahuje k veřejnému pořádku.

- 3) nelze zakázat jízdu na skateboardech a bruslích na veřejných prostranstvích, které jsou pozemními komunikacemi¹⁷⁶ (tyto záležitosti upravuje zákon č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, zákon č. 361/2000 Sb., silniční zákon ve znění pozdějších předpisů, včetně jeho novely z roku 2012)
- 4) provoz pohostinských zařízení¹⁷⁷ (může tak učinit pouze v souvislosti s rušením nočního klidu a ochrany veřejného pořádku)
- 5) boj proti přenosným nemocem a hlodavcům¹⁷⁸

Záležitosti, které lze upravit obecně závaznou vyhláškou:

- 1) konzumace alkoholu na veřejném prostranství¹⁷⁹
- 2) používání zábavné pyrotechniky na veřejných prostranstvích¹⁸⁰
- 3) hluchnost a rušení nočního klidu¹⁸¹
- 4) znečišťování veřejného prostranství¹⁸²
- 5) rozdělávání ohňů¹⁸³

---

¹⁷⁶ Vysv.: Nález Ústavního soudu: Na komunikacích obce nemohou omezit pohyb, který zákon povoluje, ale mohou obecně závaznou vyhláškou stanovit povinnosti, které se vztahují například k veřejné zeleni, nebo k ochraně veřejného pořádku na veřejných prostranstvích, které jsou pozemními komunikacemi.

¹⁷⁷ Vysv.: Ústavní soud konstatoval, že obecně závaznou vyhláškou není možné stanovit provozní dobu, jednalo by se totiž o zásah do podnikatelských aktivit a tím do zaručených práv, které jsou stanoveny v čl. 26 z. č. 2/1993 listiny základních práv a svobod.

¹⁷⁸ Vysv.: Nález Ústavního soudu: Pokud by problematika ochrany zdraví byla v zákoně, obec už to nemůže regulovat. Pokud by ovšem problematika nebyla upravena zákonem mohla by obec vydat obecně závaznou vyhlášku.

¹⁷⁹ Vysv.: Podle názoru ÚS lze omezit nemírnou konzumaci alkoholu, případně na určitých veřejných prostranstvích zakázat, přičemž tento zákaz je ohraničen ohrožením místního veřejného pořádku.

¹⁸⁰ Vysv.: Dle Ústavního soudu obce nemohou obecně závaznou vyhláškou plošně zakázat používání pyrotechniky, ale mohou vymezit místa nebo dobu, kde ji nelze použít.

¹⁸¹ Vysv.: Omezení hluchnosti a rušení nočního klidu je přípustné. Vzhledem k tomu, že pojem noční klid není definován v žádném právním předpise, dovolil obcím v obecně závazné vyhlášce tento pojem definovat. Obci přiznal také možnost odlišně vymezit dobu nočního klidu v pracovní dny a ve dnech pracovního klidu a činnosti vymezit demonstrativně. Paušálně obec nemůže zakázat používání hluchných zařízení a výrobků, ale lze to omezit přiměřeně a musí zde být kompenzace pro tyto činnosti a to využívat tyto činnosti v jiné dny, musí zde být brán ohled na právo vlastníků řádně spravovat svůj majetek.

¹⁸² Vysv.: Problematiku znečišťování veřejného prostranství může obec obecně závaznou vyhláškou upravit, ale specificky k určitému území nebo činnosti.

¹⁸³ Vysv.: Obecně závaznou vyhláškou lze zakázat takové činnosti, které narušují veřejný pořádek a rozdělávání ohňů na určitých místech. Kritériem je - pouze při porušování veřejného pořádku a na určitých místech. Ústavní soud řekl, že je přípustné zakázat obecně závaznou vyhláškou rozdělávání ohňů na plochách veřejné zeleně.

- 6) pohyb psů a zákaz vstupu se zvířaty¹⁸⁴
- 7) žebrání¹⁸⁵
- 8) prostituci¹⁸⁶
- 9) vylepování plakátů¹⁸⁷
- 10) malování na zeď, grafity¹⁸⁸
- 11) zařízení obce sloužící k potřebám veřejnosti¹⁸⁹

Zákonná zmocnění k vydávání obecně závazných vyhlášek obcí: ¹⁹⁰

- 1) vydávání obecně závazných vyhlášek o vymezení školských obvodů¹⁹¹
- 2) ve vztahu k taxi službě¹⁹²
- 3) shromažďování odpadů¹⁹³
- 4) způsoby a podmínky převozu a přechodného uložení zemřelých osob¹⁹⁴
- 5) úhrada vodného a stočného ve dvousložkové formě¹⁹⁵
- 6) náhradní zásobování vodou
- 7) podmínky pro určení pořadí poskytování bytových náhrad

¹⁸⁴ Vysv.: Obce mohou obecně závaznou vyhláškou regulovat pohyb psů a jiných zvířat v obci. Ústavní soud řekl, že lze obecně závaznou vyhláškou vymezit místa, kam lze zakázat vstup se zvířaty (například dětská hřiště, pískoviště, lázeňská místa, koupaliště). Nelze ovšem zakázat vstup se psy na hřbitovy. Obecně závaznými vyhláškami lze tedy na určitých místech zakázat vstup psů a to tam, kde může být narušen veřejný pořádek v obci. Ústavní soud připustil existenci území (některá lázeňská místa), kde mohou obecně závaznou vyhláškou obce stanovit určité podmínky zákazu vstupu zvířat. Ústavní soud dospěl k názoru, že úprava pohybu zvířat je ze strany obce legitimní. Ve vztahu k území ovšem musí brát ohled na proporcionalitu území tzn., že to nemůže na jednom území povolit a na druhém zakázat.

¹⁸⁵ Vysv.: Obce jsou oprávněny upravit regulaci žebrání obecně závaznou vyhláškou, ale ne plošně. Obec Kořenov - zákaz tohoto jednání by se měl vztahovat pouze na určitá místa, kde je nebezpečí narušení veřejného pořádku nebo mravnosti a měla by zde být vymezena i doba, kdy toto není dovoleno.

¹⁸⁶ Vysv.: Obec může obecně závaznou vyhláškou zakázat prostituci na všech veřejných prostranstvích nebo může vymezit ta prostranství, na kterých tuto činnost povolí. Názor ústavního soudu: Prostituce je činnost, kterou je možné zakázat na všech veřejných prostranstvích, jedná se totiž o činnost ohrožující mravní výchovu dětí a mládeže a dobrých mravů. Jedná se o socio-patologický jev, který zasahuje do veřejného pořádku.

¹⁸⁷ Vysv.: Prostřednictvím obecně závazné vyhlášky lze stanovit na jakých místech, je vylepování zakázáno nebo na jakých místech je povoleno.

¹⁸⁸ Vysv.: Regulace obecně závaznou vyhláškou je přípustná, ale nemůže překročit zákonný rámec.

¹⁸⁹ Vysv.: Ústavní soud uvedl, že pravomoci obce se nevztahují jen k veřejným prostranstvím. Obec může obecně závaznou vyhláškou použít i na činnosti, které se odehrávají i na jiných než veřejných prostranstvích nebo pokud jsou způsobily veřejný pořádek v obci narušit. Obecně závazná vyhláška ovšem nemůže vést ke kolizi s vlastnickým právem a jeho ochranou.

¹⁹⁰ Viz.: Příloha 4 - Seznam zákonných zmocnění pro vydávání obecně závazných vyhlášek obcí.

¹⁹¹ Vysv.: Školský zákon – stanoví spádové obvody ve městech, kde je více základních škol.

¹⁹² Vysv.: Obec může obecně závaznou vyhláškou určit stanoviště vozidel taxi služby, včetně stanovení podmínek pro uzavření smlouvy o užívání tohoto stanoviště. Dále také může upravit cenové podmínky pro poskytování těchto služeb a podmínky pro toho, kdo provozuje tuto službu (prověření způsobilosti).

¹⁹³ Vysv.: Obec zmocňuje zákon o odpadech a o místních poplatcích.

¹⁹⁴ Viz.: Zákon o pohřebnictví ve znění pozdějších předpisů.

¹⁹⁵ Viz.: Zákon o vodách ve znění pozdějších předpisů.

- 8) k zajištění čistoty
- 9) zřizování obecní policie
- 10) územní členění statutárního města
- 11) podmínky pro trvalé označení psů a evidenci jejich chovatelů
- 12) ve vztahu k loteriím
- 13) ve vztahu ke spalování určitých materiálů
- 14) ve vztahu k pořádání veřejně přístupných akcí
- 15) ke stanovení koeficientu daně z nemovitosti
- 16) vztahující se ke stavebním pozemkům¹⁹⁶
- 17) Místní poplatky

Vydávání obecně závazných vyhlášek (samostatné působnosti) je podrobeno určitému dozoru a kontrole Ministerstva vnitra. Ministerstvo vnitra provádí kontrolu výkonu samostatné působnosti od 1. července roku 2006, kdy nabyl účinnosti zákon č. 234/2006 Sb.¹⁹⁷ V návaznosti na tento zákon byla zahájena kontrolní činnost Ministerstva vnitra, tu vykonává konkrétně odbor Kontroly a dozoru Ministerstva vnitra. Pověření pracovníci tohoto odboru mohou při své kontrolní činnosti požádat o pomoc i odborníky.

Nejčastějšími nedostatky při kontrole samostatné působnosti obce jsou: porušování práva občanů na informování o konání zasedání zastupitelstva, nedodržování správného postupu a formálnosti zápisů ze zastupitelstva obce, nedostatky při nakládání s nemovitým majetkem obce, nedodržování práva občana obce podílet se na správě věcí veřejných (vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva k projednávaným věcem).

5.2 Nařízení obce

Nařízení obce je podzákoným právním předpisem (sekundárním) a pramenem správního práva. Co se týká rozdílů mezi obecně závaznou vyhláškou a nařízením, tak vyhlášku vydává zastupitelstvo obce v samostatné působnosti a nařízení rada obce v přenesené působnosti. V případech, kde se v obci rada nevolí a kde její pravomoc

---

¹⁹⁶ Vysv.: Tzv. cenové mapy, které říkají, jakou hodnotu má pozemek v daném území.

¹⁹⁷ Viz.: zákon č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č. 312/2002 Sb., o úředních územních samosprávných celcích a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.

vykonává starosta, schvaluje nařízení zastupitelstvo obce. Dále vydání nařízení je na rozdíl od obecně závazné vyhlášky povinností, jestliže tak zákon stanoví. Zatímco obecně závazné vyhlášky nejsou prováděcím předpisem tak nařízení jsou (vydávají se k provedení určitého zákona). Nařízení ke svému vydání potřebují zákonné zmocnění, které plyne z čl. 79 Ústavy České republiky. Musí být v souladu se zákony, ale i s jinými právními předpisy vydanými na základě zákona (nařízeními vlády a vyhláškami ministerstev).

Nařízení je normativní správní akt, abstraktní a právní povahy. Nařízení nemůže upravovat věci, které jsou svěřeny výhradně zákonu. Obce vydávají nařízení s tzv. omezenou územní působností (platí jen pro jejich území). **Hlavními znaky nařízení** jsou **podzákonost** (je nutný soulad se zákonem, odvozenost od zákona, slouží k provedení zákona), **abstraktnost** (nařízení nemá vztah ke konkrétní osobě či věci, náleží neurčitému počtu adresátů), **obecnost** (je obecně závazným právním předpisem), jednostrannost (orgán má pravomoc rozhodnout autoritativně).

Vyhlášení se provádí stejně jako u obecně závazných vyhlášek vyvěšením na úřední desce obecního úřadu po dobu 15 dnů. Platnost nařízení nastává prvním dnem vyvěšení. Účinnost nastává 15 dnem po vyvěšení, pokud není stanoveno v nařízení jinak. Obec zasílá nařízení neprodleně po jeho vyhlášení Ministerstvu vnitra (obecně závazné vyhlášky Krajskému úřadu).

Nařízení lze vydat pouze na základě tří podmínek, které musí být splněny současně:

1. vydání nařízení musí mít **zákonný základ** (lze ho vydat pouze a jen na základě zákona)
2. musí mít **zákonné meze** (obsah nařízení musí respektovat hranice zákona)
3. musí mít **zákonné zmocnění** (zákon musí k vydání nařízení obec přímo zmocnit)¹⁹⁸

Oproti zákonným zmocněním k vydávání obecně závazných vyhlášek je zmocnění k vydávání nařízení podstatně méně.¹⁹⁹

---

¹⁹⁸ Srov.: BŘEŇ, JAN; Obec a právo, Příručka pro starostu menší obce, Základní dílo včetně 7. aktualizace; Nakl. Dr. Josef Raabe, s.r.o., 2009, (A/1.2/33).

¹⁹⁹ Viz.: Příloha 5 - Seznam zákonných zmocnění pro vydávání nařízení obce.

6 Základní územně samosprávné celky a školství

Obce hrají ve školství významnou roli. Zajišťují totiž podmínky pro rozvoj vzdělanosti národa. Obce jsou blíže občanům a mohou tak lépe zabezpečovat jejich potřeby. Kvalita školství se odráží na vědomostech, chování a úspěchu občanů. Školství je prostředkem socializace, výchovy, vzdělání a uplatnění na pracovním trhu. Obce by tedy v rámci prospěchu našeho národa měly zajišťovat školství co nejkvalitněji.

Obce mají v oblasti školství určité povinnosti, ale také možnosti. V oblasti školství obci náleží v samostatné působnosti jedna z mála zákonem stanovených povinností (zajišťovat povinnou školní docházku). Oblast působnosti v oblasti školství nalezneme v § 177 – 180 zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, vyšším odborném a jiném vzdělávání („dále jen školský zákon“).

Na území obce, části obce nebo na území více obcí se vymezují školské obvody spádové školy. Pokud je v obci jedna základní škola zřízená obcí, tak tvoří školský obvod území obce. Pokud je v obci více základních škol zřizovaných obcí, stanoví obec školské obvody obecně závaznou vyhláškou obce.

Pokud obec neurčí školský obvod spádové školy a je-li tím ohroženo plnění povinné školní docházky, rozhodne o určení školského obvodu spádové školy v přenesené působnosti kraj. Školský obvod se neurčuje škole, která provádí vzdělávání výhradně pro žáky se zdravotním postižením a také školám, které zřídil jiný zřizovatel než obec či svazek obcí.

6.1 Povinnosti v oblasti školství

Obec **má povinnost** v samostatné působnosti **zajišťovat povinnou školní docházku** pro děti, které mají v obci trvalý pobyt. Činí tak v rámci zřizování škol jako příspěvkových organizací, nebo se může dohodnout se sousední obcí či svazkem obcí. Pokud se dohodne se sousední obcí nebo se svazkem obcí, musí jim hradit neinvestiční výdaje,²⁰⁰ pokud se nedohodnou jinak. Pokud by nastala situace, že obec zřídila školu na

---

²⁰⁰ Vysv.: Neinvestiční výdaje tvoří náklady na údržbu a opravy, materiální výdaje, služby a výdaje nevýrobní povahy, mzdové prostředky a ostatní výplaty fyzickým osobám, které neposkytuje krajský úřad. (Viz.: §178 odst. 6; školského zákona).

území obce, která není zřizovatelem této školy, pak sjednaná povinnost obce, na jejichž území je zřízena škola jinou obcí, platit neinvestiční výdaje odpadá.

Pokud obec školu zřídí (také může zřídit předškolní zařízení, školské zařízení) nastávají jí další povinnosti. **Musí školu zejména investičně a provozně zabezpečit.** Má také povinnost **postarat se o stravování dětí**, ale pouze dětí ze škol, které ona sama zřídila. Obecní úřady obcí s rozšířenou působností musí ve vztahu ke školství a obcím, v obvodu **vyúčtovávat prostředky poskytnuté státem, zpracovávat data z dokumentace a evidence škol a připravovat podklady pro rozpočet školství v kraji.** Obec, která má více jak pět škol musí zřídit **komise pro výchovu a vzdělávání.** Obce jsou také povinny zabezpečit **podmínky pro předškolní vzdělávání** v posledním roce před zahájením povinné školní docházky pro děti s místem trvalého pobytu na jejím území. Obec nebo svazek obcí zajišťují také **výdaje právnických osob vykonávajících činnost škol a školských zařízení, které zřizuje.** Dále musí těmto **právnickým osobám přidělovat dotace** stanovené zákonem o státním rozpočtu k částečné úhradě výdajů na provoz (provádí s nimi také finanční vyrovnání).²⁰¹

Podíváme se tedy na jednotlivé povinnosti blíže. **Povinnost školu provozně a investičně zabezpečit** znamená, že obec musí zajistit budovu, zaměstnance, vybavení, rozdělení pracovních míst, chod školy apod. Obec dostává od státu prostřednictvím krajského úřadu roční příspěvek na úhradu neinvestičních nákladů na každého žáka. Stát také hradí investice spojené se školními pomůckami a mzdovými náklady pedagogických i nepedagogických pracovníků. Je-li škola zařazena v tzv. **školském rejstříku**,²⁰² vzniká jí nárok na dotace ze státního nebo obecního rozpočtu (a to okamžikem zařazení do tohoto rejstříku). V případech, kdy obec vyřadí školu z tohoto rejstříku, ji vzniká povinnost zabezpečit povinnou školní docházku v jiné škole.

Povinnost obce zajistit stravování dětem vzniká pouze tehdy, má-li obec zajistit toto stravování dětem, které chodí do školy, kterou sama zřídila. Na stravování dětí obec získává rovněž příspěvek od státu, který je součástí výše zmíněného ročního příspěvku na jednoho žáka. Tuto povinnost plní zřizováním zařízení školního stravování.

---

²⁰¹ Srov.: Zákon č. 561/2004 Sb., školský zákon.

²⁰² Vysv.: Školský rejstřík (dříve síť škol) je veřejný seznam, který obsahuje: rejstřík škol a školských zařízení a rejstřík školských právnických osob.

Povinnost zřídit komise pro výchovu a vzdělávání má tedy obec s více než pěti školami. V této komisi jsou pak zastoupeni dvěma pětinami pedagogičtí pracovníci. Komise pro výchovu a vzdělávání je obligatorním orgánem zastupitelstva a rady obce.

„Protože zákon o státní správě a samosprávě ve školství neříká, zda má jít o komisi zastupitelstva nebo rady obce, musíme nahlédnout zpět do zákona o obcích. Z jeho znění jasně vychází, že zastupitelstvo obce zřizuje jako své orgány výbory a rada obce zase komise. Tudíž komise pro výchovu a vzdělávání, jak ji předpokládá speciální zákon, vznikne na popud rady obce jako její iniciativní a poradní orgán.“²⁰³

Povinnost zabezpečit podmínky pro předškolní vzdělávání v posledním roce před zahájením povinné školní docházky. Tuto povinnost obec má vůči dětem, které mají na území obce trvalý pobyt a také vůči dětem z dětského domova, který se nachází na jejím území. Pro splnění této povinnosti obec zřizují mateřské školy anebo za stejných podmínek jako u základních škol tuto povinnost zajistí u jiné obce či svazku obcí. Obec v případě, že dítě navštěvuje mateřskou školu zřízenou jinou obcí, hradí této obci (stejně jako v případě základních škol) neinvestiční výdaje na jednoho žáka, pokud se nedohodnou jinak. U dětí z dětských domovů tyto výdaje hradí dětský domov.

Obec jako zřizovatel školy má také **vliv na to, kdo bude ředitelem školy**. Obec totiž s předchozím souhlasem krajského úřadu jmenuje (na základě výběrového řízení) a odvolává ředitele školy. Stejně platí i u předškolních zařízení a školských zařízení. Tato pravomoc je podmíněna tím, že obec musí být zřizovatelem a musí mít k tomu souhlas krajského úřadu.²⁰⁴

Pokud obec zřídí právnickou osobu, která bude vykonávat činnost škol a školských zařízení, nastává jí **povinnost zajišťovat její výdaje**. Výjimkou jsou výdaje, které jsou hrazené ze státního rozpočtu či jiných zdrojů. Pokud školský obvod přesahuje území jedné obce, zabezpečují tyto výdaje obce, na jejichž území školský obvod zasahuje („dále jen dotčené obce“). Podmínkou je, že přesahující školský obvod slouží i jejím dětem. Výdaje se dotčené obci stanovují poměrně podle počtu žáků s místem trvalého pobytu na jejím území, nedohodnou-li se jinak.

---

²⁰³ Cit.: Mgr. Jaroslav Jemelka; zastupitel městské části Brno-střed Statutárního města Brna; článek na EPRAVO.CZ – Sbirka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz; dostupné na: <http://www.epravo.cz/top/clanky/obligatorni-organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-dle-zakona-o-obcích-a-zvlastnich-zakonu-25748.html> (cit.: 4. 6. 2012).

²⁰⁴ Srov.: ŠTIKOVÁ, MARCELA; JELÍNKOVÁ ELIŠKA; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 103).

6.2 Možnosti v oblasti školství

Obcím jsou v oblasti školství mimo povinnosti stanoveny také práva. Těmito právy je myšlena možnost učinit určité úkony na základě zákona a v mezích zákona. Je zcela na vůli obce zda takové úkony učiní či nikoliv.

Obec nebo svazek obcí může na základě samostatné působnosti **zřizovat a zrušovat základní umělecké školy,²⁰⁵ školská zařízení pro zájmové vzdělávání,²⁰⁶ školská účelová zařízení,²⁰⁷ školy nebo školská zařízení,** které jinak zřizuje kraj nebo ministerstvo (musí ovšem prokázat potřebné finanční, materiální a personální zajištění jejich činnosti orgánu, který vede rejstřík škol a školských zařízení).²⁰⁸

Obec tedy **může zakládat právnické osoby** v oblasti školství, ovšem v mezích zákona. V případě právnických osob v oblasti školství se jedná o tzv. školské právnické osoby, ty mohou vykonávat činnost škol, školských zařízení a předškolních zařízení. Zřizovat školskou právnickou osobu může pouze se souhlasem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Pokud ovšem tuto zákonnou možnost využije, následují vůči ní zákonné povinnosti (musí zajišťovat jejich výdaje, mimo výdajů hrazených z finančních prostředků a z jiných zdrojů).

Obec dále může těmto právnickým osobám přispívat další neinvestiční výdaje jinak hrazené ze státního rozpočtu. Je tedy zcela na obci na kolik tuto školskou právnickou osobu ještě navíc podpoří.²⁰⁹

Obec, která hodlá uskutečnit projekt financovaný z prostředků Evropské unie,²¹⁰ **může uzavírat se školskými právnickými osobami dohody o partnerství.**²¹¹

---

²⁰⁵ Vysv.: Jedná se o druh školy, která se zabývá vzděláváním dětí i dospělých. Hlavními obory na této škole jsou hudba, tanec, dramatický obor, výtvarná výchova. Dříve se tyto školy nazývaly lidovými školami umění. Statut základní umělecké školy se řídí vyhláškou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy České republiky (vyhláška č. 71/2005 Sb. ze dne 9. února 2005 o základním uměleckém vzdělávání).

²⁰⁶ Vysv.: Jedná se o zařízení, která zajišťují výchovné, vzdělávací, zájmové nebo tematické rekreační akce a osvětovou činnost.

²⁰⁷ Vysv.: Jedná se o zařízení, která mají pomáhat školám a školským zařízením při jejich činnosti. Jejich úkolem je zajišťovat materiálně – technické služby, poradenské služby, ekonomicko – administrativní služby, informační služby a knihovní služby.

²⁰⁸ Srov.: § 178, odst. 4., z. č. 561/2004 Sb. školský zákon.

²⁰⁹ Srov.: § 178, odst. 4., z. č. 561/2004 Sb. školský zákon.

²¹⁰ Vysv.: Předmětem tohoto projektu musí být podpora kvality, rozvoje nebo dostupnosti vzdělávání a školských služeb dle školského zákona.

²¹¹ Vysv.: Uzavírá-li obec smlouvu s právnickou osobou vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, kterou nezřizuje, je podmínkou platnosti smlouvy doložka osvědčující souhlas zřizovatele s tím, aby právnická osoba smlouvu o partnerství uzavřela. (Cit.: § 180a, školský zákon).

Většina záležitostí spadající do oblasti školství v obci spadá pod pravomoc zastupitelstva obce. Zejména z toho důvodu, že obec většinu záležitostí týkající se školství vykonává v samostatné působnosti. Zastupitelstva obcí tak tedy hrají významnou roli při vzdělávání a výchově českého národa. Zastupitelstvo obce by mělo mít tedy kvalitní znalosti v oblasti školství. Mělo by vybírat toho nejvhodnějšího kandidáta na ředitele školy. Musí na něj klást požadavky na náležitou a kvalitní výuku a na řádné hospodaření s majetkem školy.

„Silná vazba školy a obce podporovaná rodičovskou veřejností – to je ideál, k němuž by se obce měly přibližovat.“²¹²

K naplňování tohoto ideálu má přispívat tzv. školská rada (rada školy). V této radě se totiž projednávají názory rodičů, obcí jako zřizovatelů škol, pedagogů, samotných žáků a jiných partnerů. Obec jako zřizovatel školy jmenuje jednu třetinu členů této rady, třetinu volí pedagogičtí pracovníci z pracovníků školy a třetinu volí v případě základních škol zákonní zástupci žáků ze svých řad. Hlavním cílem této rady je zaručovat kvalitu práce školy. Je prostředkem komunikace mezi školou, rodičovskou veřejností, obcí a ostatními partnery.²¹³

Školy jsou centrem vzdělávání, kultury a společenského života. Právě škola může vytvářet vztahy k obcím a jejich tradicím a tvořit podmínky pro využití volného času našich dětí. Podpora školství základně územně samosprávnými celky tak v našich životech hraje významnou roli.

---

²¹² Cit.: ŠTIKOVÁ, MARCELA; JELÍNKOVÁ, ELIŠKA; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 105).

²¹³ Srov.: ŠTIKOVÁ, MARCELA; JELÍNKOVÁ, ELIŠKA; Příručka člena zastupitelstva obce; Vzdělávací centrum pro veřejnou správu o.p.s.; Praha: VCVS ČR, 2002; (s. 105).

7 Závěr

Základní územně samosprávné celky (obce) ovlivňují náš život více, než si uvědomujeme. Denně naše děti chodí do škol a školních jídelen, které mohla zřídít právě obec. Obce jsou povinny zajišťovat povinnou školní docházku, přispívají tak vzdělanosti občanů České republiky. Denně navštěvujeme také obchody a zaměstnání, jejichž budovy by bez činnosti stavebních odborů obcí zřejmě ani nestály. Stejně tak užíváme každý den elektriku, plyn, vodu, kanalizaci, pohybujeme se po veřejných prostranstvích obce apod. Právě o tyto záležitosti, které jsou pro náš život důležité, se nám obce starají a zajišťují je. V této práci jsem proto uvedla jednotlivé oblasti, které spadají pod působnost základních územně samosprávných celků. Čím více bude informovanost o této problematice informována, tím blíže bude obec občanům a občan obci. Občané mají právo podílet se na správě věcí veřejných, tudíž i na fungování obecních záležitostí.

Fungování základních samosprávných celků je založeno na určitých principech. Mezi tyto principy řadíme princip územní, občanský, ekonomický, samosprávný, decentralizace a dekoncentrace. Mou snahou tedy bylo jednotlivé principy analyzovat a popsat.

Stěžejní částí této práce je kapitola s názvem „Normotvorba základních územně samosprávných celků.“ Tato kapitola nás provází detailním postupem při vydávání právních předpisů obce, uvádí jaké právní předpisy obce vydávají a jaké jsou mezi nimi odlišnosti. V přílohách této diplomové práce jsem pro názornost vytvořila obecně závaznou vyhlášku, která je projevem samosprávného principu obce. Mým cílem bylo, aby čtenář názorněji pochopil, jak vydávání právních předpisů probíhá a jak se uplatňují legislativně-technická pravidla pro tvorbu právních předpisů v praxi.

V této diplomové práci jsem uvedla také oblasti působnosti obcí ve školství. Analyzovala jsem povinnosti a možnosti obce v oblasti školství.

Tematický okruh činnosti obcí je velmi široký. Mimo oblast školství může obec ovlivnit také kulturní vyžití v obci, bydlení, veřejný pořádek a bezpečnost v obci, rozvoj obce, sociální a zdravotní politiku, životní prostředí, dopravu apod. Proto bych do budoucna doporučovala jednotlivé tematické okruhy činnosti obcí dále zpracovat.

Prameny

Knižní publikace:

- HENYCH, Václav a KAUCKÝ, Jiří; *Obec a právo: legislativní příručka pro starostu menší obce*; základní dílo včetně 7. aktualizace duben 2009. Praha: Raabe, 2009, 2 svazky.
- KOUDELKA, Zdeněk; *Obce a Kraje – Podle reformy veřejné správy v roce 2001*; 2. aktualizované a doplněné vydání; Praha: Linde a.s., 2001; (423 s.); ISBN 80-7201-272-X
- KOUDELKA, Zdeněk; *Obecní samospráva – Zákon o obcích v komentovaném znění*; Brno: Doplněk, 2006; (93 s.); ISBN 80-7239-193-3
- MARKOVÁ, Hana; *Finanční hospodaření územních samosprávných celků*; Praha: Univerzita Karlova v Praze, Právnická fakulta, 2008; (152 s.); ISBN 978-80-87146-08-8
- PRŮCHA, Petr; *Aktuální otázky reformy veřejné správy*; Sborník příspěvků z konference; Brno: Masarykova Univerzita v Brně, 2000; (178 s.); ISBN 80-210-2295-7; (s.178)
- PRŮCHA, Petr; *Správní právo – obecná část*; 7. doplněné a aktualizované vydání; Brno: Masarykova Univerzita v Brně a nakl. Doplněk, 2007; (418 s.); ISBN 978-80-210-4276-6 (Masarykova univerzita); ISBN 978-80-7239-207-0 (Doplněk)
- *Příručka člena zastupitelstva*; Praha: VCVS ČR, o.p.s, 2002; (180 s.); ISBN 80-238-9120
- HOLÝ, Tomáš; *Vývoj právní úpravy státního občanství od vzniku samostatné ČR*; Diplomová práce; Brno: Právnická fakulta Masarykovy univerzity, 2006; (84 s.)
- BURDÁKOVÁ, Diana; *Základní principy fungování obecní samosprávy*, Bakalářská práce; Olomouc: Právnická fakulta Palackého univerzity, 2009; (58 s.)

Právní předpisy:

- Z. č. 234/2006 Sb., kterým se mění zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů, a zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 46/2004 Sb.
- Z. č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Z. č. 2/1993 Sb., o vyhlášení Listiny základních práv a svobod jako součásti ústavního pořádku České republiky
- Z. č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů
- Z. č. 36/1960 Sb., o územním členění státu
- Z. č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky
- Z. č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Z. č. 128/2000 Sb., o obcích
- Z. č. 129/2000 Sb., o krajích
- Z. č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze.
- Z. č. 132/2006 Sb., o kronikách obcí
- Z. č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praze
- Z. č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů
- Z. č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do majetku obcí.
- Sdělení Ministerstva zahraničních věcí č. 181/1999 Sb., o přijetí Evropské charty místní samosprávy

- Z. č. 219/2000 Sb.; o majetku České republiky.
- Z. č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům
- Z. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- Z. č. 280/1948 Sb., o krajském zřízení (již neplatný právní předpis)
- Z. č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení
- Z. č. 312/2002 Sb., o úřednicích územních samosprávných celků.
- Z. č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů
- Z. č. 344/1992 Sb., o katastru nemovitostí
- Ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Z. č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů.
- Z. č. 420/2004 Sb., o přezkoumávání hospodaření územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí
- Z. č. 491/2001 Sb., o volbách do zastupitelstev obcí a o změně některých zákonů
- Z. č. 500/2004 Sb., správní řád
- Z. č. 533/1991 Sb., o obecní policii

Judikatura:

- Nález Ústavního soudu České republiky č. 20/2008 ve věci návrhu na zrušení čl. 3 obecně závazné vyhlášky města Jirkova.
- Nález Pl. ÚS 34/02 publikován pod č. 53/2003 Sb.

Internetové zdroje:

- Orgány územního plánování [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-01-04]. Dostupné z: <http://portal.uur.cz/organy-uzemniho-planovani/obce.aspx>
- Mikroregion Brněnec: Právo na informace, trvalý a přechodný pobyt, hlášení změn [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z: <http://www.brnenec.cz/article.asp?id=130>
- Český statistický úřad: Základní sídelní jednotka [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/rso.nsf/i/zsj_rso
- Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky: Území obce, postupy a důsledky jeho změn [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-05-05]. Dostupné z: <http://www.mvcr.cz/soubor/uzemi-obce-postupy-adusledky-jeho-zmen-pdf.aspx>
- Praha: historie Prahy [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: <http://www.praha.cz/historie-prahy/historie-prahy>
- Praha: městské části prahy [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-04-05]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/home/mestske_casti/index.html
- LEVÁ, IVANA; Stenoprotokol 27. schůze Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR ze dne 13. února 2004 [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-05-06]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/eknih/2002ps/stenprot/027schuz/s027121.htm>
- Metodická pomůcka Ministerstva vnitra České republiky; Pravidla pro vydávání právních předpisů obcí, krajů a Hlavního města Prahy [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-05-23]. Dostupné z:

<http://www.mvcr.cz/odk2/soubor/pravidla-pro-vydavani-prav-predp-obci-a-kraju-pdf.aspx>

- Zvláštní orgány zastupitelstva a rady obce: Mgr. Jaroslav Jemelka; zastupitel městské části Brno-střed Statutárního města Brna; článek na EPRAVO.CZ – Sbírnka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-06-04]. Dostupné z:
<http://www.epravo.cz/top/clanky/obligatorni-organy-zastupitelstva-obce-a-rady-obce-dle-zakona-o-obcich-a-zvlastnich-zakonu-25748.html>
- Obecně závazná vyhláška: obecně závazná vyhláška č. 1/2012 obce Doubravčice o užívání znaku a vlajky (praporu) obce ze dne 12. 3. 2012 [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-05-10]. Dostupné z:
<http://www.doubravcice.cz/attachments/article/161/Vyhlaska%20c.%201-%202012.pdf>
- Politické aspekty veřejné správy: Studijní materiály, textový dokument PAVS/KFS (Mirka Pitrová); Politické aspekty veřejné správy [online]. ČESKO, 2012 [cit. 2012-03-04]. Dostupné z:
ambi.pilsnerpubs.net/down/PAVS.doc

Seznam příloh:

- Příloha 1 Seznam statutárních měst České republiky
- Příloha 2 Seznam městských částí hlavního města Prahy
- Příloha 3 Seznam zákonných zmocnění pro vydávání obecně závazných vyhlášek obce
- Příloha 4 Seznam zákonných zmocnění pro vydávání nařízení obce
- Příloha 5 Tvorba vlastní obecně závazné vyhlášky obce
- Příloha 6 Symboly města Vidnavy
- Příloha 7 Symboly statutárního města Olomouce

Aktuální seznam statutárních měst:

- 1. Kladno**
- 2. České Budějovice**
- 3. Plzeň**
- 4. Karlovy Vary**
- 5. Ústí nad Labem**
- 6. Liberec**
- 7. Jablonec nad Nisou**
- 8. Hradec Králové**
- 9. Pardubice**
- 10. Jihlava**
- 11. Brno**
- 12. Zlín**
- 13. Olomouc**
- 14. Přerov**
- 15. Chomutov**
- 16. Děčín**
- 17. Frýdek-Místek**
- 18. Ostrava**
- 19. Opava**
- 20. Havířov**
- 21. Most**
- 22. Teplice**
- 23. Karviná**
- 24. Mladá Boleslav**
- 25. Prostějov**

Zdroj: Z. č. 128/2000 Sb., zákon o obcích.

Seznam městských částí hlavního města Prahy

Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 6, Praha 7, Praha 8, Praha 9, Praha 10, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 14, Praha 15, Praha 16, Praha 17, Praha 18, Praha 19, Praha 20, Praha 21, Praha 22, Praha-Běchovice, Praha-Benice, Praha-Březiněves, Praha-Čakovice, Praha-Ďáblice, Praha-Dolní Chabry, Praha-Dolní Měcholupy, Praha-Dolní Počernice, Praha-Dubeč, Praha-Klánovice, Praha-Koloděje, Praha-Kolovraty, Praha-Královice, Praha-Křeslice, Praha-Kunratice, Praha-Libuš, Praha-Lipence, Praha-Lochkov, Praha-Lysolaje, Praha-Nebošice, Praha-Nedvězí, Praha-Petrovice, Praha-Přední Kopanina, Praha-Řeporyje, Praha-Satalice, Praha-Slivenec, Praha-Suchdol, Praha-Šeberov, Praha-Štěřboholy, Praha-Troja, Praha-Újezd, Praha-Velká Chuchle, Praha-Vinoř, Praha-Zbraslav, Praha-Zličín.

Zroj: <http://www.prahainfo.cz/encyklopedie/M%C4%99+M8%E1sti> (20.5.2012).

**PŘEHLED ZÁKONNÝCH ZMOCNĚNÍ PRO VYDÁVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ
ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ
/k 1. 2. 2010/**

Obce

Obecně závazné vyhlášky obcí: Číslo	Zákonné zmocnění	Obsah	Forma
1.	zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů - § 29 odst. 1 písm. o)	požární řád obce	obecně závazná vyhláška
2.	zák. č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů - § 29 odst. 1 písm. o)	podmínky k zabezpečení PO při akcích, kterých se zúčastňuje větší počet osob	obecně závazná vyhláška
3.	zák. č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů - § 50 odst. 4	omezení nebo zákaz provozování výherních hracích přístrojů	obecně závazná vyhláška
4.	zák. č. 202/1990 Sb., o loteriích a jiných podobných hrách, ve znění pozdějších předpisů - § 17 odst. 11	zákaz povolování provozování výherních hracích přístrojů	obecně závazná vyhláška
5.	zák. č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů - § 14 odst. 2	místní poplatky	obecně závazná vyhláška
6.	zák. č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů - § 1 odst. 1	zřízení a zrušení obecní policie	obecně závazná vyhláška
7.	zák. č. 102/1992 Sb., kterým se upravují některé otázky související s vydáním zákona č. 509/1991 Sb., kterým se mění, doplňuje a upravuje občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů - § 3 odst. 2	podrobnější kritéria pro určení pořadí žádostí o bytovou náhradu	obecně závazná vyhláška
8.	zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů - § 13b odst. 2	stanovení trvalého označování psů a evidence jejich chovatelů	obecně závazná vyhláška
9.	zák. č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění	stanovení pravidel pro pohyb psů na veřejném prostranství a vymezení	obecně závazná vyhláška

	pozdějších předpisů - § 24 odst. 2	prostor pro volné pobíhání psů	
10.	zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů - § 4 odst. 1 písm. v)	osvobození orné půdy, chmelnic, vinic, ovocných sadů a trvalých travních porostů od daně z nemovitostí	obecně závazná vyhláška
11.	zák. č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí, ve znění pozdějších předpisů - § 6 odst. 4 písm. b) a § 11 odst. 3 písm. a) a b)	koefficienty daně ze stavebních pozemků a daně ze staveb	obecně závazná vyhláška

Zdroj.: <http://www.mvcr.cz/mvcren/file/prehled-zakonnych-zmocneni-pdf.aspx> (1.6.2012).

**PŘEHLED ZÁKONNÝCH ZMOCNĚNÍ PRO VYDÁVÁNÍ PRÁVNÍCH PŘEDPISŮ
ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁVNÝCH CELKŮ
/k 1. 2. 2010/**

Obce

Nářízení obce: Číslo	Zákonné zmocnění	Obsah	Forma
1.	zák. č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ve znění pozdějších předpisů - § 4 odst. 3	určení míst a omezení doby konání shromáždění	nařízení
2.	zák. č. 526/1990, o cenách - § 10 odst. 1	seznam zboží s regulovanými cenami	nařízení
3.	zák. č. 265/1991 Sb., o působnosti orgánů ČR v oblasti cen, ve znění pozdějších předpisů - § 4a odst. 1	stanovení maximálních cen	nařízení
4.	zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon), ve znění pozdějších předpisů - § 18 odst. 1 a 3	tržní řád	nařízení
5.	zák. č. 40/1995 Sb., o regulaci reklamy - § 2 odst. 1 písm. f) a odst. 6	zákaz reklamy šířené na veřejně přístupných místech mimo provozovnu jiným způsobem než prostřednictvím reklamního nebo propagačního zařízení	nařízení
4.	zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů - § 23 odst. 1 a 3	zákaz nebo zpoplatnění používání místní komunikace ke stanoveným účelům	nařízení
5.	zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů - § 23 odst. 4	vymezení oblastí obce s časo-vým a druhovým omezením zá-sobování	nařízení
6.	zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů - § 27 odst. 6	vymezení úseků v zimě neudr-žovaných místních komunikací a chodníků	nařízení
7.	zák. č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, ve znění	rozsah, způsob a lhůty odstraňování závad ve schůd-nosti chodníků ,	nařízení

	pozdějších předpisů - § 27 odst. 7	místních komunikací a průjezdných úseků silnic	
8.	zák. č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů - § 46 písm. b)	mimořádná veterinární opatření na návrh krajské veterinární správy	nařízení
9.	zák. č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů - § 22 odst. 1	zajištění krizových opatření v podmínkách obce	nařízení
10.	zák. č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů - § 39 odst. 6	vymezení místních komunikací nebo jejich úseků v obytné zóně, které nelze užít ke stání nákladního vozidla nebo jízdní soupravy	nařízení
11.	zák. č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší) - § 6 odst. 6	místní program snižování emisí	nařízení
12.	zák. č. 86/2002 Sb., o ochraně ovzduší a o změně některých dalších zákonů (zákon o ochraně ovzduší) - § 8 odst. 5	místní regulační řád v oblastech se zhoršenou kvalitou ovzduší	nařízení

Zdroj.: <http://www.mvcr.cz/mvcren/file/prehled-zakonných-zmocneni-pdf.aspx> (1.6.2012).

Obecně závazná vyhláška města Vidnavy

č. 1/2009

o zřízení Městské policie Vidnavy

Zastupitelstvo města Vidnavy se usneslo dne 8.5.2009 vydat podle ustanovení § 1 odst. 1 a § 27 odst. 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s ustanoveními § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. i) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů tuto obecně závaznou vyhlášku:

Článek 1

Základní ustanovení

- 1) Touto obecně závaznou vyhláškou se zřizuje Městská policie Vidnava (dále je "městská policie").
- 2) Městská policie zabezpečuje místní záležitost veřejného pořádku v rámci působnosti města Vidnavy.
- 3) Sídlem Městské policie je Vidnava, Klášterní 76 , PSČ 790 55.
- 4) Městskou policii řídí starostka města Vidnavy.
- 5) Povinnosti a oprávnění strážníka stanoví zvláštní zákon¹

Článek 2

Stejnokroj strážníka

- 1) Strážník je povinen být při výkonu své pravomoci ustrojen do stejnokroje.
- 2) Mimo jednotné prvky stanovené zvláštním předpisem² tvoří stejnokroj:
  - vesta černé barvy,
  - kalhoty černé barvy,
  - kombinéza černé barvy s nápisem „MĚSTSKÁ POLICIE“ na zádech,

obuv černé barvy, opasek kožené černé barvy

Článek 3

Zrušující ustanovení

Přijetím OZV o zřízení Městské policie města Vidnavy se současně na základě dohody odstupuje od veřejnoprávní smlouvy s obcí Velká Kraš, která zajišťovala spolupráci v oblasti bezpečnosti poskytováním zásahů Obecní policie Velká Kraš.

Článek 4

Účinnost

Tato obecně závazná vyhláška nabývá z důvodů naléhavého obecního zájmu účinnosti dnem 1. 6. 2009.

Jan Halák

místostarosta

Diana Burdřáková

starostka

vyvěšeno: 20.5.2009

sejmuto: 7.6.2009

---

¹ zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

² § 11 vyhlášky č. 88/1996 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Důvodová zpráva

k obecně závazné vyhlášce města Vidnavy č. 1/2009 o zřízení Městské policie Vidnava

Dosavadní dohled nad dodržováním veřejného pořádku v obci vykonávala Obecní policie Velká Kraš na základě veřejnoprávní smlouvy o spolupráci mezi obcemi, která zajišťovala městu Vidnavě pomoc nad dohledem bezpečnosti a dodržováním veřejného pořádku prostřednictvím strážníků Obecní policie Velká Kraš.

Vzhledem k narůstající kriminalitě a porušování veřejného pořádku ve městě Vidnavě zastupitelstvo města podalo návrh OZV o zřízení vlastní Městské policie.

Městská policie města Vidnavy se dále zřizuje z důvodů dohledu nad dodržováním veřejných vyhlášek města Vidnavy a obecně závazných právních předpisů a k zajištění bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích.

Výhodou zřízení vlastní Městské policie má být především rychlost zásahu strážníků Městské policie a tím i efektivnější ochrana občanů a veřejného pořádku ve městě Vidnavě.

Činnost Městské policie bude hrazena z rozpočtu města Vidnavy.

Legislativně právní proces při tvorbě obecně závazné vyhlášky města Vidnavy:

1. Přijetí záměru regulovat společenské vztahy na území obce.
-Zastupitelstvo města Vidnavy na základě vzrůstající kriminality v městě Vidnava zjistilo potřebu regulovat tento stav
2. Stanovení věcného obsahu právního předpisu.
-Vznikl tedy záměr tento stav regulovat zřízením vlastní Městské policie
3. Zjištění práv. předpokladů pro regulaci společenských vztahů.
-Rozhodlo se tak učinit OZV o zřízení Městské policie
4. Vytvoření obsahové formy OZV
-Zastupitelstvo vypracovalo osnovy a věcný záměr a konkrétní text návrhu OZV
5. Zjištění zda bude právní předpis schopen působit v území
-od subjektů zjistilo připomínky k obsahové náplni
6. Zapracování připomínek, které akceptují do obsahového návrhu do předpisu
-toto udělal pracovník úřadu, který technicky zajistil shodu
7. Důvodová zpráva
8. Zajištění odborné stránky
-jazyková a právní korektura
9. Konečná verze textu práv. předpisu
-Tato verze jde do zastupitelstva k projednání
10. Schválení zastupitelstvem
11. Uveřejnění zákonem stanoveným způsobem na úřední desce
12. Platnost
13. Účinnost

Zastupitelstvo města Vidnavy zpracovalo návrh obecně závazné vyhlášky o zřízení vlastní Městské policie v obci Vidnava

- Návrh předložilo na zasedání zastupitelstva
- Při projednávání na zasedání zastupitelstva proběhlo připomínkové řízení
- Nebyly podány žádné připomínky
- Návrh byl také předložen starostovi a radě obce
- Schválení
- Publikace
- Obecně závazná vyhláška nabývá platnosti vyhlášením, dnem vyhlášení je první den jeho vyvěšení na úřední desce městského úřadu
- Účinnost

Zdroj: Vlastní tvorba

Vlajka města Vidnavy

Znak města Vidnavy

Zdroj.:

http://www.google.cz/search?q=znak+vidnavy&hl=cs&client=opera&hs=1qp&rls=cs&channel=suggest&prmd=imvns&source=lnms&tbn=isch&sa=X&ei=QiHhT6ueAoWSswb7x-lw&ved=0CEYQ_AUoAQ&biw=991&bih=474 (15. 6. 2012).

Znak statutárního města Olomouce

Vlajka statutárního města Olomouce

Zdroj.:

http://www.google.cz/search?q=znak+Olomouce&hl=cs&client=opera&hs=jBj&rls=cs&channel=suggest&p_rmd=imvns&source=lnms&tbm=isch&sa=X&ei=e_PhT6TQEMvjtQaxlM1x&ved=0CE4Q_AUoAQ&biw=991&bih=474 (16. 6. 2012).